

Rasheed

شپ، سحر، اندیم

عطا شاد

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

درستين حق ۾ بلوچي اڪيڏيمسي ڪونٽ ۽

اے ڪتاب ۽ بلوچي اڪيڏيمسي ڪونٽ ۽ اجازت ۽ ابيد بها ڪنگ، هر رنگ ۽ ڪه ڇھاپ بوتگ گيگان ڪنگ، ڇھاپ ڪنگ، رجانڪ ڪنگ، ڇھو ۽ بدل آرگ ۽ اجازت نه انت تادھديڪه ۾ چوشين مقصد ۽ ڇھ بلوچي اڪيڏيمسي ڪونٽ ۽ اجازت گريگ نه بوتگ۔

ڪتاب ۽ نام _____ شپ، سحر، انديم

شاعر _____ عطا شاد

پرنٽر _____ فلات پريس

اولي ڇھاپ _____ 1996

بها _____ 120 ڪلدار

_____ کریم دشتی ۽ نام ۽

منت

غلام محمد شاہوانی

امان اللہ گچسکی

دُنیا ہما دُنیا انت ، من ہم ہما شیدا اول
اے دیرگیں دیوانگ ، مرچی تو گتھے سار انت

نچین

۵	ہنگیج
۱۴	بولان
۱۵	رستری جاہ
۱۶	شپانک
۲۰	ملافاضل ء نام ء
۲۱	کچج ء آمین ء نام ء
۲۲	زہیرانی زارہ
۲۴	پھلانی حکمیں پن
۲۸	مہر دلکش بیت آسر غم ء جنجال کنت
۳۰	زپتیں فہارانی زیر
۳۲	دل ء بلیں کہ دل ء روک بنت ہزار چراغ
۳۳	روشپ
۳۵	کیف و قدح گوں ہماپل گدیں شاری باتنت
۳۷	ناگت ء مہ کج ء دل موم بہ بیت
	بیار منی یا تانی بہار گاہی
۴۱	قدح ء سررچگ
۴۲	ماہیکانی ودے شب تہاری

۴۴	مرحی نہیں زہک
۴۶	مستانی ملار جزگانت
۴۸	آشوب ۶۶ سروک
۵۰	کند
۵۲	نیم شہی پاساں من دل ۶۶ او مان کنناں
۵۳	ہتم پہ کیٹھے
۵۴	میاں رو در آحت
۵۷	فرنگی زال
۵۸	زرے - کہ ڈیرہ انت
۶۰	بیا کہ استاراں جتگ
۶۱	پہ لقاہرف بیت کہ مسک
۶۳	منی زند ۶۶ رنگ راہاں کدی چم خمار بنداں
۶۳	اے ہو شام ۶۶ منزل کجام انت
۶۶	چونہ کرزی
۶۷	ماہنو
۶۹	پہ افقیرے ۶۶ بیساری ۶۶ پہ اکہتگ
۷۰	شاہ لطیف بھٹائی ۶۶ خیال
۷۲	روح کجاد و ہشگ ۶۶ انت
۷۵	پہ کھیسے ماں صباہاں تھی مہر شری
۷۶	۶۶ انز

- ۷۸ نہ منت آہ کہ کدی ات
- ۷۹ یلیں سرچار
- ۸۱ گنگ انت اے زباں
- ۸۲ منی شیر گرم
- ۸۳ نظیری ء نام ء
- ۸۵ ساعت نمیران انت
- ۸۷ پروین شاکر ء نام ء
- ۸۸ حوا
- ۹۰ دلانی مہر خیال طلب ء وفاء چراغ
- ۹۱ عاقبت کندھے
- ۹۳ بے گناہوں کہ پہ ثواب ء وار نہ بیت
- ۹۶ سند و بند
- ۹۸ تنکد من و ت ء و ت سحر ٹیناں
- ۹۹ دل ء ہر آزگیں ٹپ ء
- ۱۰۰ زرگرد
- ۱۰۲ انگرے بیت آپ انت
- ۱۰۶ شک
- ۱۰۷ من ء چہ بیو سیں دل
- ۱۰۸ کجے ماہکان کجے کلکشاں

- ۱۰۹ گوانزگی موجانی زری آدینک ء
- ۱۱۱ سرپیت کد تھی ورنائی ء سحار ء پل
- ۱۱۲ گلزمین سلام
- ۱۱۳ نوکیں بیرک
- ۱۱۶ گشتانک دے گفتار و گالاں باز کن
- ۱۱۷ میران زندہ و اب
- ۱۱۹ مک ء رامک مہ گمش
- ۱۲۰ کلکشاں لہیں گیوار گشتے
- ۱۲۱ من ء شہدادی چکر د ء چہ سچک ہم برازی
- ۱۲۲ نہ آماہسکان
- صوت
- ۱۲۵ دستانگ
- ۱۲۶ اوروچ اوروچ
- ۱۲۷ یتہ کدی نہ بیت انت
- ۱۲۸ پوسہار پوسہار کا ژانی نام ء
- ۱۲۹ اوپروش دلاں بگش کہ شیشگان
- ۱۳۰ شنگ مہراں شفارنیاں
- ۱۳۱ بیابا اوخماری
- ۱۳۲ اوچراغ پلانی

صفت

۱۳۳

دستانہ و شعراں گشاں

۱۳۴

ہماتینگاں تہی مہرء دریا

چار بند

۱۳۵

اے آزمان ای زمین

۱۳۶

تا نہی نوداں ء حوالاں گیر

ہنگیج

پیشگال نوشتہ کنگ یا نوشتہ کنائینگ دیر لگیں رواجے اولوزانک، تاریخ
 ۶ اندگہ نوشتانکی تک و پہناتماں ہمک زانتیں دودے، پہے خاطر ۶ کہ کتابانی
 وانگ ۶ ساری وانوک کتاب ۶ بارو ۶ شرپچا بہ بنت یا نویس کار ۶ بارو ۶ جوانی
 ۶ بزانت۔

بلے من اے اول وانک ۶ گوں، دگہ چیزے جبر ہوار کنگ لوٹاں کہ مے
 شعری تاریخ ۶ آوانی گیشینگ الی انت۔ او جبر ۶ پہ خاص ہمانو کیں وانوکاں،
 کہ آواں شعری بن حشت ۶ راندہستگ بلے ماڑی ۶ پہ سرجمی گندگ ۶ انت،
 ودیگی سکندن ۶ عذاب اش نہ مار تک بلے روم ۶ ورنائی ۶ گندگ ۶ انت۔
 لوزانک، دودر بیدگ، رسم و رواج گشت کہ شگے نہ انت کہ نہ پر شیت، برنے
 نہ انت کہ آپ نہ بیت۔ اے گوں وہد ۶ گوں زمانگ ۶ برنت، پرشت، تراش
 ورنت سائنت، نمہ دار و زیابنت او آلوزانک کہ اے چکاس ۶ در نہ کپنت
 گارو بیگواہ بنت۔ دنیا ۶ مزنیں زبان لاطینی او سنکرت ایشی ۶ جبر کرزیں مثال
 انت۔ دومی زبانانی تاریخ شاہد انت کہ زبان وہد ۶ گوں بدل بو ان انت و بوتگ
 انت عربی فارسی، انگریزی، اردو او اندگہ مزنیں زبان مروچی آرنگ ۶ نہ انت کہ
 ساری ۶ یا اول سراں بوتگ انت چشیں مثال بے حساب انت کہ مروچی کیں
 وانوک او جبر کنوک و تی ماتی زبان ۶ بنداتی لوزاں پوہ و سرپد نہ بنت او نہ آواں
 معناکت کنتت۔ فارسی یک عامیں مثالی، اوستادری، باباطاہر عریان ۶ شاعری
 انگریزی ۶ چاسر ۶ زبان، اردو ۶ ولی دکنی ۶ زبان (اے ہما زبان انت کہ آ، آواں
 مے ہمک وانوں زانتی سرپد انت) آرنگ ۶ نہ انت کہ ہنگیج ۶ بوتگ انت
 ہے حال بلوچی ۶ گنت۔

زبانی بدلی و ”رنگ جتائی“ ء اید نوشتانک ء ہر تک ء او خاص لوزانک ء
 از می بدلی ہم المیس جبرے۔ دومی زبانی ڈول ء بلوچی ء داستان گیدی قصانی سر
 پہ آزمانک و ڈرامہ (بشانگ یا کسمانک) او اندگہ ازماں کشتگ او اے ازمانی تا
 وتی اندر ء ہم بازیں پرشت و پرورش آتکہ، تمہ حال ء (موضوع) بندگرچ
 (ہیت) او معنا اے یک یات دارگی ٹوکے کہ باز لوزانکی تہرہم تہرہ تہرانت یک
 مثالے فلم، ریڈیوئی ڈرامہ، سٹیج ڈراماں اید وانگی و کاریگی
 PERFORMANCE ڈرامہ انت۔

لچے وڈ ء شعر ء تا جتا تہری آتہ و کیت داستانانی شعر
 Blank verse میانچی دور جام درک ملافاضل رند ترافاری وارو
 ء اثر ء نظم و غزل، قطعہ رباعی انگریزی وڈ ء آہانی شاعری ء اثر سانیٹ ہائیکو،
 اونٹری نظم Prose Poetry او اندگہ۔

کلاں چہ مستریں جیرٹھ ہماوہد ء پاد آحت کہ آزات شاعری free verse
 بنا بوت الس ء تہا شپانک سیری جنوزان، روج کجادر فٹگانٹ، او اندگہ آزات
 شاعری ء شعراں مئے کہن نیں رواج پسندیں شاعران ء جلمگینت او جبر آحد ء پہ
 بدو رد سر بوت کہ من اے نز آحتگیں دنیا ء نوکیں ”معنا ہیسی“ لچے نوشتہ کنگ
 شروع کت چوش کہ مثال ازم Syambolism خیال ریچ Surrealism
 ”ظاہرانگاز“ Expressionism ء اندگہ ہے ڈولیں لچے۔

اے دنیا ء جہ متد چہ زندگی ہنراں چہ یک دگر ء جتا بوت نہ کنت اے تنہا
 گوں مانہ بوتگ اے گوں ہر زندگیں زمیں منداں بوتگ او گوں نوکیں میڈیا ء
 (media) آیک ء گوں ہر جاگہ بو نیگی ء انت او انگہ بیت انت، او بو ان ء
 روت بلے دل و ش و نوشیں حبو ایش انت کہ بنی آدم ہر وہد ء کہ نوکیں چیزے
 گندیت و ماریت یک ریچ ء منگ ء رضانہ بیت۔ وت ء جلیت و داریت بند
 بندیت اوشتانک کاریت۔ کہنیں و عمدی مثالوں دنت کہ ساری ء چوش نہ بوتہ

اوباند نہ انت کہ نوں بہ بیت بلے ہو رہے گدان ۽ تے پترگ ۽ نہ داریت ۽ نہیں
 کہ روچ پہ چمانی بندگ ۽ اندیم بیت گوات کہ مہ کشیت بنی آدم دمتوس بیت
 کجاں جہر انت کہ نہ بریت شرمگ زر ۽ جل مجل کنت بلے آخر کہ ترہیت۔
 پنچس کہ من ساری ۽ گشت کہ زند ہر تک و پہنا تاں جنہیت لوزانک اودود
 ربیدگ ہستگ و اوشتا تک نہ انت زند ۽ ہمراہ انت پہ وتی دارگ ۽ زند نہ او
 شتہیت دارے گڈاں پشت کپے پشت کپے گڈاں پشت ۽ روے پشت ۽ روے
 گڈاں گار بنے گار بنے گڈاں نہ مانے زند تھی ہمراہ انت ایوک ۽ پادانی چارگ ۽
 دور گندی ہم ہمراہ بیت زند ۽ مسافری ۽ موسم نہ زیادہ سردانت نہ گرم بیت
 شیر گرم بہ بیت دپ ہم مہ سچیت دنناں ہم مہ نشت

حبر بازانت بلے من ادا شعری سفر ۽ جبر ۽ کنگاؤں اودتی شعری سفر ۽
 --- منی شعری سفر گوں اردو زبان ۽ بنا بوت ۽ وتی اسکول ۽ دور ۽ من ۽
 منی وانیو کاں دلبڈی دات ۽ وتی سنگتانی دل دوری وتی جاگہ ۽ کہ من ۽ دل
 پر وش نہ کرت انت۔ من ۽ اے عمد ۽ واجہ میر عیسیٰ قومی ۽ واجہ عبدالباقی ماسٹر
 خورشید ۽ واجہ ثروت حسین ۽ دستگیری کرت ۽ او دہمی جماعت ۽ بلوچی کراچی ۽
 واجہ آرات جمال دینی ۽ منی گال ۽ چاپ کر تک ات کہ منی اولی گالات من
 یک چاپ بوٹگیں رو دیں شعرے ۽ جواب ۽ ہے گال دیم داتک اے گال ۽ یک

بندے

دنیا ہا دنیا انت من ہم ہاشید اوں ---

اے دیر یگیں دیوانگ مرچی تو گوشے سارانت

پداکالج ۽ وانگ ۽ وہد ۽ کہ کوئٹہ ریڈیو ۽ ہم کارکنگ منی واجہ دستگتاں
 من ۽ سکین دات کہ من بلوچی ۽ ہم نوشتہ بکنس آواں مثال دات کہ چل سر
 مست ہفت زبانوں شاعری کتگ ۽ امیر خسرو فارسی و اردو (ہندی) ۽ شاعری کتگ
 ۽ غالب فارسی و اردو ۽ اقبال فارسی و اردو ۽ واجہ فیض احمد فیض اردو ۽ پنجابی ۽

☆ میر گل خان نصیر اردو اور بلوچی، عنقا اردو فارسی و بلوچی، شاعری کتب، کنگ، انت، اے سکین دو کانی تما واجہ لالہ غلام محمد شاہوانی واجہ امان اللہ گچکی واجہ بشیر احمد او اندگہ سنگت گون اتنت منی جواب اے سکین، پوء، ایش ات کہ من بلوچی زبان، نزا میں اے کندی جبرے کہ بلوچی منی جند، زبان انت و ماتی زبان انت۔ سوب ایش انت کہ آوہد، من ریڈیو، کار، اتوں مے پروگرام بلوچستان، ہر کنڈ و دمگاں اشکنگ بوتنت او ایوک، ایک تگے، زبان پہ کلانی فہم، آسان نہ ات من گوشت من، اگاں شاعری پہ بلوچاں کنگی انت گڈاں پہ پیلیس بلوچستان، کنگی انت من، بلت کہ من ہمیں بلوچستان، ہر تک پہنات، لوزاں بہ فہمیں بزانیں گشت، بکنیں، گڈا ہو۔۔۔۔۔ من بلوچستان و بلوچاں پہ شاعری کنگ لوٹیں تنہا یک ترے، شاعر بونہگ نہ لوٹیں۔

اے یک در اجیں سفرے ات بلے پمن مشکل کم ات چیا کہ من ریڈیو، ہر اتا جتا میں پروگراماں ہر تک پہنات، بلوچاں بہر زرت ردانک، ابید ساز گرانی گشند ہانی ہم گون من گند و نندا ست ات من گشند ہانی شعر دفتر، نوشتہ کنتت او ہر لوزے، معنا کہ من نہ زانت جست کت فیض محمد، مرید بلیدی، شکل خان ملا موسے او بازیں دگہ پہلوانے کہ ریڈیو، آحت من چہ آواں ہیل کت رو ایر شتی شاعری، بگر، تاں رودر آحتی شاعری جام درک ملافاضل او جوانسال بگٹی پمن اسکول، سبق اتنت اے جبریات دارگی انت کہ اے مے دور، شاعر کہ بلوچی، شاعری کنگ اتنت اردو فارسی لوز لوز بندی، "تراکب" آوانی شاعری مزین بہرے ات کہ پہ بلوچی، در آمد Alien، اتنت مثال، لوزاں ابید چشیں لوز بندی عام اتنت قائل انتظار، مے گلغام، مثل مست او اندگہ بازیں من چہ چشیں شاعری، جتا بونہگ لوٹت۔ اے دگہ جبرے کہ پدا بازیں ہے دور، شاعراں رند گیری، وت، راجہ اے علت، جتا کرت بلے باز دیر، اے جبر، ثابتی، واجہ عبد اللہ جان و جمعہ خان، رند بند و انگلیں کتاب مستاگ کہ چہ کراچی

ء چاپ بوتگ ات آدور ء شاعرانی زبان لوز لوز بندی و لوز سازی Diction
 ء آدینک انت شعری تاریخ ء اے دور ء شاعری ء شرمدار شموشت نہ
 کنت۔ اے کتاب ء تمانی یک لچھے ”زہیبرانی زارہ“ ہر حساب ء من ء
 چہ اے شاعران و آوانی شاعری ء جتا کنت۔

بلے اے جتائی ء راوش آحت کنوک باز کم اتنت بازیں دوست و سنگت ہم
 کہ رند ء ہے جبر ء مارتنن اچ من دل نوش اتنت کلاں چہ زیاست من ادا
 کریم دشتی ء جبر ء کنیں کہ منی نز ء مسترس فموک و شرمدارے ات ہم اچ
 من بندات ء گلگ دارات کہ منی زبان یک تگے زبان نہ انت نہ روایر شتی رو
 در آحتی لوزاں زاننت اونہ رودر آحتی روایر شتی زبان ء پوہ انت۔ اے ڈول
 من نہ ادے بویگا اول نہ وکے پہ ہر دو تکاں در آمدے اول جبر راست ات او
 واجہ جوزف الفنبائن کہ یک وقتے من آئی ء رابلوچی وانینت او پدا
 بلوچستان یونیورسٹی ء بلوچی زبانے وانینت ہم اے شگاں من ء جتگ ات کہ
 منی زبان کسی زبان نہ انت

بلے منی صند ہمیش ات کہ یک و ہدے کیت کہ اے ہر کسی زبان بیت او
 ہنچس بوت، مروچی بازیں شاعر، من نوکیں شاعرانی زیادہ جبر ء کنیں کہ لوزاں تہ
 کار مرز کنت بلے زاننت کہ مرچی کیں وشی ء پہ سکی و عذاب کئے گت انت۔
 زاوہد، تشون و شگانانی آماج کئے بوتگ۔ ٹپ کئے وارنگ، ہون کے پالاتگ
 انت او مد اہی کسی نصیب ء انت نہال کئے کشتگ او برکے ورگ ء انت اے
 جبر ء من پہ کسے ء احسان نہ لیکاں کہ منی مطلب ہے بوتہ کہ چش بہ بیت
 او۔۔۔۔۔ اے تہنا بلوچی ء ناں کلیں زباناں ہنچس بوتگ جبر ہما کہ زبان ء
 ردوم ء کئے داشت کنت او پدا اے ردوم من لوٹنگ۔ پہ وت لوٹنگ، پہ وتی
 زبان ء لوٹنگ اے شاعری ء واجہ غلام محمد شاہوانی، واجہ بشیر احمد، واجہ
 امان چکی او واجہ کریم دشتی منی ہمراہ بوتگ انت۔

جبراً چہ جبر پادکیت کہ منی اے شکلیں جنگ ایو کٹ پہ زبان ء نہ بوتگ پہ
شاعری ء نہ بوتگ اے راہ ء شعری تجربتاں ہم منی پاد آبلہ بوتگ انت نوکین
عمد نوکین زمانگ ء لوٹاں من پہ نوکین ترو بھیراں نز آرتگ یک دکہ طوفانے
کہ من ء گورجتگ آبو تہ منی آزات شاعری۔

اے رد ء ہبر ء کشگ نوکین ہبرے نہ انت۔ شاعری وت چے ء انت
حکلیں بند ء جوڑینگ CRAFT MAN SHIP ہم شاعری ئے یاناں
شاعری و شرس چیا گشتت پو سٹرنویسی جار جینی اگاں سنگ و تنگاں ہمدپی شاعری
کشگ بیت یاناں۔ شاعری راج عمد COMMITED پہ بیت یا نہ راج عمدی
ء درانگا ء شعری صفت چے انت اگاں و غط شعری پکاراں پیلو بکنت شعر
کشگ بیت یا نہ ایٹی ء جواب یک و بس یک انت کہ شعر شعر بہ بیت جند ء
مارگ و زند ء مارگ گوں راج عمدی ء شعری لوٹاں بداریت شعر انت۔ ایٹی
ء تہا پہ وانوکاں او زانو کاں ہج جیرٹھ نیست اونہ شرگداراں ایرادے گندگ ء
کیت

جبر من آزات شاعری ء بارواکنگ ء اتوں مئے قدیمیں شاعری کہ زیات
بلکن پیلہی ء سازو آواز ء بنداد ء کشگ بوتگ وت شاعری ء رابندگی نہ
کنت مئے عمدی شاعری بندنا بروبری آجوتی ء نہ دنت چیا کہ آوت سازو آواز
ء بندگی انت بلے آپکار کہ عربی و فارسی و اردو شاعری ء بوتگ انت آوانی
زمزلی ء قبول نکنت ہو یک و ہدے عبدالخلیم شررا سلعیل میرٹھی ء نظم معرا کہ
بلوچی ء باز قدیمی ء بوتگ چیزے و ہدکار مرکزت بلے جبر تہ آزات شاعری ء
بیت۔ آچہ سنگ (وزن) ء زہرنہ انت ہو بند بروبری ء بندگی ء آجوانت
شاعری شرس خیال نوکین خیال جوزہ ء وش ماریں درانگار انت آجوبہ بیت کہ
بندگی شاعری انت

فارم یا ہیئت یک ترے ء گوات درے یا چوش بگش کہ دل ء گک ء

در کنگ (کیسہار س نے) ۲۰ جتا نہیں پیم نے چوش کہ گوں من بنداد ۲۰ بوتگ زہر
 و قہری ۲۰ سو بے بوت نہ کنت امان ۲۰ الس شاہ انت دکہ بدورد ۲۰ ابید من ۲۰
 زاہم دنہگ بوتگ۔ مادر پدر آزات ہم کشک بوتگ منی یک باز جو انیس
 دوستے او مرچاں وت آزات شاعری کنت من ۲۰ گشت کہ ۲۰ طلاقنکہ من
 ترا ندہستگ ات او گوں تو دچار نکہتگ جبر و تران نہ کرتگ ات منی دل
 ۲۰ بوتگ کہ من گوں تو دچار بہ کہن تھی گٹ ۲۰ گریں کہ تو مئے پس و پیر کی شاعری
 ۲۰ رزواہ کنگائے ایدامن امان کچکی ۲۰ ہمت ۲۰ کدی نہ شمشیں کہ آئی اولی وار
 کہ منی آزات شاعری دیت من ۲۰ گشت ”شپانک“ الس ۲۰ چھاپ بیت ہر کس
 ہرچی گشت بگشت منت نے گوات انت۔ من زانت من تنانہ نیسن۔ منی
 دلیل ایش ات کہ قدیمی ۲۰ دومی شاعری نوں لپہ و گال چار بندی و قومی لپہ ۲۰ بدل
 بوت کنت کذاں آزات شاعری ۲۰ راہ ۲۰ کئے بست کنت۔

گذاہا بوت کہ بویگی ات منی ہمراہ منی واہگانی لشکرات اے شاعری الم
 ۲۰ گوں و ہد ۲۰ ہمکو پگ ات ہماگت کہ دل نہ وش اتنت ہمراہ اتنت او باز جو انیس
 شاعری کنگانت اے رد ۲۰ اشرف سربازی ۲۰ آزات لپہ کہ الس ۲۰ چھاپ بوت
 دوہمی شاعرات۔ من نہ زانیں چد و ساری اگال چیزے نوشتہ بوتہ یا نہ من سئی نہ
 اوں

جبر سر آحت ایش کہ اے ملامتی ۲۰ جواب چے انت کہ منی شعرانی معنا
 ۲۰ گر ان انت یا معناش نیست من ۲۰ جواب چچ نیست کہ شعروانگ و اشکنگ ۲۰
 ایوک ۲۰ نام نہ انت فہمگ سرپد بونہگ ۲۰ پکار ہم الی انت فہمگ و سرپد
 بونہگ ہر کسی گوں وتی جند ۲۰ کارداریت نوکیں جبر اچکا کنت بے ایرماہ نکنت
 او آرٹ ازم دو سری سودائے شاعر و شعروان ۲۰ یکد گر ۲۰ گوں نزکی کے۔

شعر سودائی ۲۰ حال کے کہ در ابیت تالان

عشق اللہ، کلام انت نہ بیت بے سرپوش

باز فکر و خیال پشیم الم، بنت کہ آشاعر، اندری پاپار، در شان کنتت
 پشیم شعر، فہمگ، پ شاعر، اندری و باطنی مارنشت، مارگ لویت اے الی
 نہ انت کہ ہما جوزی برانز کہ شاعر، سہتگ انت و انوکاں ہم بسوچنت اے جبر،
 من پ و تی شاعری، بالابندی، نہ کنگاؤں اے گوں دنیا، ہر شعر ہر شاعر، بوت
 اے عیب نئے نہ انت ہم۔

اے کتاب کہ نوں شے دست، انت باز ساری، باندیس چاپ بوتیں باز
 سگت و صلاح کاران لوزانکی کارگل من، باز باز دار پ کتاب، چاپ کنگ،
 سکین دانتت شگان جتگ انت کہ رند ترے شاعران کتاب چاپ اتگ انت بلے
 تھی کتاب گار انت تھی Diction و style، ہمک زانت بلے تو بیگواہ، واجہ
 عبد اللہ جان جمالدینی کہ نادر اہ بوت تے من، چہ ہسپتال، کلورہ رواں دات کہ عطا
 تھی کتاب، من لوٹاں منی حیاتی، چاپ بہ بیت خدا آئی، سلامت کنتت واجہ
 صدیق آزات و دومی سنگتاں چہ گلف، من کاگد نوشتہ کت واجہ اسمعیل ممتاز،
 بحرین، یک دیوانے جم کت اوداں ہم سنگتانی واہگ ہمیش ات۔ واجہ جی آر ملا
 واجہ مراد ساحر واجہ محمد بیگ، ہم واہگ ات۔ بلوچی اکیڈمی، واجہ بشیر احمد
 ایوب بلوچ و آئی سنگتاں ہے خاطر، بازیں شعر نز آر تک انت بلے یکے منی جان
 سستی، دزگنی دومی مزین کار شعرانی یک جاہ کنگ

بازیں شعر کہ ماہتا کاں چاپ بوتگ انت منی گور، نیست انت او اشعر کہ چاپ نہ
 بوتگ انت چہ من گار انت او کلاں چہ مستریں جبر کہ من وت ہم یک و ہدے باز
 دپروش بوتگ اتاں اے کلیں جبریک و ہوار انتت بلے منی سگت و دوز و اہاں
 منی کنگ کریم فضل خالق مبارک قاضی او جان محمد شتی ممتاز یوسف مینرا احمد،
 خدا بزانت کجا کجا چہ منی شعر کت و من، دانتت واجہ غوث بخش صابر چہ ریڈیو

ء ماہتا کا منی بازیں شعر و صوت در گہنت۔ تنی و ہدی منی دگہ بازیں شعر گار
 انت اگہ منی وانو کنیں سنگتانی گورءء چشیں کہ کتاب نہ انت دست ہکھنت من
 منت وارباں کہ من ءء دیم اش دینت کہ رندءء چاپ بوت بکنت۔ ہواے ہبر
 من ءء گنگلی انت کہ منی شعرانی یک چاپ نہ بوتگیں کتاب ءء واجہ سردار خان
 گنگوری ءء گورءء ات، زانیں کجا انت کہ آئی پیشکال واجہ امان کچکی ءء نوشتہ
 کتگ ات۔۔۔۔۔ واجہ الحاج عبدالقیوم منی شعری دیوان ءء سرجم کتگ ات
 گوں انگریزی معناء آہم کاتب ءء مرک ءء پد بیگواہ بوت

اے کتاب ءء منی چل سال ءء شاعری مان انت۔ منی زندءء ہر دور ءء
 آدیک انت، بازیں شعر کسانی ءء ناہنگیں خیال انت بازیں شعر ورنائی او بازیں
 ورنائی ءء رند ءء شاعری انت۔ من دلپدر داوں کہ ”شپ اگاں سک تہار انت
 ۔۔۔“ ”چلتن“ پاہور ءء نیم شپ دل بلیں ”اودگہ بازیں لچہ گال و صوت اے
 کتاب ءء مان نہ انت۔ من زانیں کہ منی وانوک و تی پسند ءء بازیں گال اے
 کتاب ءء نہ گندنت او منی ڈول ءء نمباد بنت بلے پل کنت او اے شوہاز ءء گوں
 من دز کمک بنت

آخر ءء واجہ جان محمد دشتی ءء کہ بلوچی اکیڈمی ءء پاگواہ انت آئی منت
 واراں کہ آئی اشتاپین و زوریں زہراں کتاب شے دیم ءء آورت۔ اے دو
 کتاب انت و دو نہیں یکجا آہنگ ءء انت

عطا شاد

بولان

چہ ہوشاماں تر حیت، بشامیں زرد ء غم جتیں بولان
چکننت بیرو سرپنت دمبال، و سبریت سرگمیں بولان

سگار ء حوں چکیں زہ بیت کہ لطیں رک، مانا یک
بیت کاڑ ء کہ ڈیہہ ء غم، سمشاں ماسرجمیں بولان

زمین جنب ء خدا بند انت، چوسالی ٹپی ء نالیت
بنی آدم گٹے، زور اکیانی، بے وسیں بولان

کپنت واہگ دل ء پٹ ء چوتاپیں ڈگار ء ترمپ
منی حکاوگیں زرد انت، منی حکاوگیں بولان

رگام آحتنت، شتنت، عمدی نہ آحتنت نوبت و باری
و داری کد، دل ء رہ سر، کدی دلما نگیں بولان

دفا یک، مریک، ارمانی نیں دل یک و منزل یک
یہ تو مہنہور بات آباد و چہ من محرمیں بولان

رستری جاہ

آدمی ذات ۶ اے رستری جاہ ۶
 ہر کوہ ۶ پشت ۶ لدیگیے
 من وتی پسگاں، زارو چیمالاں
 بیات کشاں
 اے لدیگاں
 قرن ۶ قہریں پنگ انت منی چک

شپانک

شپ پہ وتی بے وانکی ۽ درنگ ۽ ایر دیان انت
 روچ وتی ہر روچی میں ہلک ۽ جنزان انت

ڈروا ڈروا

بیا کہ من وتو

--- راہ گراں

گوانک بدے وتی لمیں گڈ ۽

(سک ہلینگیٹ)

من وتی "شپیل" ۽ شینزاراں

ڈروا ڈروا بیا کہ من وتو

--- راہ گراں

دم پہ دم ۽ روزردگ ۽ گندے

چک جنے

اوسک من ۽ ارمانی ۽ چارے

ایر روان انت روچ تھی دل ایر رچان انت

شپ پہ وتی بے وانکی ۽ درنگ ۽ ایر دیان انت

روٹھی انت تھی نا کو ۽ سرس چم نہ انت

کہ آچ گروشکاں

چو کہ ترا گدنت انت گوں من
روٹی انت پن کہ گٹے تھی دست ۶ خنی ۱

یا.....

بلے بلے ۱

ہو ۱۱

گذاذ گریں خون منی

گوانک بدے وتی لسیں گڈء

(سک ہلینگیت)

من وتی شپل ۶ شینزاراں

ڈرواڈرو

بیا کہ رواں

شپ پہ وتی بے وانکی ۶ درنگ ۶ ایردیان انت

پر چیا رسی بے منی بانک

دود ہمیش انت مئے وتی ہلک و بولک ۶

من چہ جتا میں نک و جتا میں بولکے:

تو چہ جتا میں نک و جتا میں بولکے

گوانک بدے وتی لسیں گڈء

(سک ہلینگیت سک ہلینگیت)

من وتی شپل ۶ شینزاراں

ڈرواڈرو راہ گراں

شپ پہ وتی بے وانگی ۶ درنگ ۶ ایردیان انت

ہنچو گشتت تھی نا کو بازیں ملک و میراٹے داریت
 ہنچو گشتت اے کلیں ہلک ۶ اے ہمیں مڈی
 ہیش ۶ کئے زانت کئی؟ مرچاں تھی نا کو ۶ دست ۶ انت
 من کہ منی دست ۶ اچ مالے ۶ ملکے ۶ مڈی یے نیست
 من کہ شپانکیوں ۶ وتی زند ۶ شپانکی مرک کنیں
 نو کہ وتی ہلک ۶ لاڑک ۶ شر رنکس جنک ۶ زرداریے چک
 انگت تھی دل پہ من حدوک انت
 انگت اے منی دل پتو زروک انت
 پرچے گنوک انت

گو انک بدے وتی لسیں گڈ ۶

شپ پہ وتی بے وانگی ۶ درنگ ۶ ایردیان انت ۱۱

شپ تہ شپ انت ۶ روج نبیت و

من تو روج ۶ ممرہاں بیا کہ رواں ۶ بیا راہ گراں

شپ پہ وتی بے وانگی ۶ درنگ ۶ ایردیان انت

من جو ہک روج ۶ پیم ۶ مرچی دی گنوکی تران کتوں

آزار نہ بے

آ راہ تھی

آ راہ منی

آئینت تھی ہلک و ڈیہ و دوار۔۔
 او آ منی ہلک ۽ گٹ و گراں
 نیں تو و تھی گٹاں جنزراں بی
 نیں من و تھی دگ ۽ پران بیں
 کہ گٹ پہ بوجک، دگ پہ پرگ، زند پہ چکیں ارمان ۽
 در اھی ترا بات انت باندا ت ۱۱
 ہر باندا ت ۽ کہ گون نہ انت تھی نا کو ۽ شرس چک "دوشک"

ما فاضل ۽ نام،

سپه شپس زند ۽ غم جتس پاسا هر کردی
من چراغ جاڑس شاتگ انت گل بیتہ ودی

واگ ۽ ایمان ۽ گناه ۽ سر پہ در انت
کس تئی بنام ۽ نہ گپت نام ۽ پہ بدی

دوڑھی گشتاں ، جنتی ارمان ۽ پدا
دل گل ۽ بال انت جی خیال ۽ نا سرپدی

زند اگن نیس لیکاں ترا مہرانی دوار
راست مے سرکپتگ تئی هلک ۽ پہ ردی

بے رگام ۽ او بے تئی نیاد ۽ دُراھی ۽
غم تئی ارسس ترانگ ۽ استین انت دردی

بستگس ساہ انت چندنیس جیگ ۽ منزل ۽
نی نہ بنت مہرانی قدم پھرنگ ۽ پدی

(کچھ آءِ آمین ءِ نام ءِ)

شیرگ ءِ شیر کتہ ، بینگ ءِ نوکاپ کتہ
ترانگ ءِ تر مہے ءِ عمر آسری زپاپ کتہ

من پہ ہوشام ءِ غماں ، بخ زدگ و روج زبر
چو گھٹانے کہ گل ءِ پھلگدگ ءِ تاپ کتہ

پش پہ یک رنگے انارکانی کلونشاں بہ پشاں
مادتی دا ہگ ءِ نیون پہ تن آپ کتہ

دراہی ءِ آپش ءِ گون انت منی مر ءِ آمین
دل منی لاڑی نمیں ایرحت ءِ غماں آپ کتہ

پاشک حتی گندگ ءِ احوال چورنگ ءِ گواہی
عشق ءِ سرگوات ءِ درہیں پھلگدگ ءِ چاپ کتہ

بیا او کوش لذتیں ، مکان چکیں گرکی تل
حتی دش نیادی ءِ زر نوداں پدا تراپ کتہ

فاضل ءِ شیرکنیں شعرانت حتی بالاد و بدن
شات ءِ شررکنیں خیالاں ترا گوناپ کتہ

زھیرانی زارہ

یا کجائے ا منی پکانیں خیال ء اوتاگ
چم کدی بنت تھی ارمانی کیں دید ء محرم

ارس و اولم بیت پن اے زھیرانی ہتم
من پہ چوشی شہی پاساں گوں رگاماں پیڑیں
روح آسانی و ”رولہ“ چومنی انگریں زرد
من چو بے سار و گنوک ء گوں خیالاں بھیریں

شہ مریدے من نہ اول مکہ ء در بند ء کپوت
جام درک من نہ اول درین من ء حال نہ دنت
مست و شیداؤں چومت ء بے تھی مہذب و نشک
حالی و سعی و سنگین ء وڑ ء یات نہ انت

تو منی دوشی کیں واب ء کہ شمشک مرچی
یا گئے رہتگیں زند ء تو منی ہمراہ ء
یا کہ مر ء ہماگال ء کہ دل ء کینت و تیت
چو سمین ء گلیں زہمل ماں دناں بیگواہ ء

شب چراگ ء کہ شپاں شم بدنت گار بہ بیت
چو گروک ء کہ نزاٹاں ماں کجاں بند ء انت
ہما نوک ء کہ در انت و دی بوت نکنت

یا سما ہام' کہ ہے جبر و ہور و چہ انت

تو چو ماہ و یقین نے کہ نزاں وت چون انت
یا کہ 'ہاوند' و دوار و کہ 'کدی پیلو بیت
یا کہ بت ہوز کنوک و تو گئے رہتگیں یال'
یا کہ چو عاشق و ارس و کہ دل بیت و رچیت

یا کجائے ا منی آزدیں نصیب و اوگواش
چم کدی بنت تھی ارمانی نہیں دید و محرم

ارس بنت چوں مانشا نتگیں ساجک ماں سرا
لڑ بیت دل چو نم و کوا تگریں آتے ماں جہاں
جگ نزاں کہ کجا انت منی منزل' منی راہ
گار و کساراں من امروز و تارا رانی' زہاں

کد چہ کیفاں اے نم آماپیں دل و سھریناں
کد اماں من چہ تھی تنگویں دروشم بہ زراں
چہ خمار ہمیں کاژانی شفاریں بیکان
چہ کسب لہری نہیں شارانہ عیبوں گواتاں

یا کجائے ا منی چکانیں خیال و اوتاگ
یا کجائے ا منی آزدیں نصیب و اوگواش
چم کدی بنت تھی ارمانی نہیں دید و محرم

پھلانی خشکیں پن

پھلانی خشکیں پن پیچے جو بے وسی
 تھی سیاہیں ملگورانی شکیں دامن
 چو کہ منی ارساں، رچنتا
 گیریت مناسیاء و تماریں عاقبت
 گوں خشک و حیناریں دلانی واہگاں
 صعب، سمین تاں پلو، کیت و گوزیت؟
 و اب اوں کہ آگاہ اوں نہ زانیں مرنگوں کہ زندگوں

جی پہ تھی ملگور، شکیں موسم ۱۶
 گوں ماہکانیں دروشم ۱۶
 چہمیت انارکاں رو لہیں
 لرزیت رکاں بام رنگیں
 پہ سمین، نازبوہیں لہریاں
 تھی مہلبیں سیم، کدی لرزیت
 کدی کنت گار
 چو بخت، منی
 امیت، دل بہرس سکین
 کد خشک و کد پہ سدکی

و اب اوں کہ آگاہ اوں، نہ زانیں مرنگ اوں کہ زندگ اوں

دور۔۔۔ ماں چنناں، سارت و بیکیں ساہک،
چوں جسکے؟

گوں شیشگیں آپ،
پہ دست، منگیک
پادانی پادیک، شلیک
گوازی کنے!

چو کہ منی زندئے، پہ تہی عشق، گناہ، شادھے
یا کس مزانتیں جنت، مہرانی مزد، حالور
او من

دور۔۔۔ اچ چنناں، سارت و بیکیں ساہک،
گوں نیم روچی میں ہلا ہوشاں ترا چاریں
کہ چو "شار"، اوں تہی
تاپ، انت دازانی سرا
گیت روچ، کشگیں برمشاں
پہ پھلیں بانک، پھلیں رضا

داب اوں کہ آگاہ اوں، نزا نہیں زندگ اوں کہ مرتگ اوں!
صحب، سمین تاں پلو، کینت و گوزیت!

ماں شیشگیں آپ،
تہی مگو تکیں دروشم

پہ ملگوری رگام
ہنچو جنگلیت

جنت چو موجیں دل اوں
پہ تھی گورے بیوانکی ء
یا چو تھی طفلیں دل ء گندے من ء

واب اوں کہ آگاہ اوں، زانیں مرتگ اوں کہ زندگ اوں ا
صحب ء سمین تاں پلو ء کینت وگوزیت؟

پھلانی حکلیں پن پیچے چو بے وسی
تھی سیاہیں ملگورانی شگیں دامن ء
چو کہ منی ارساں، رچنت

”بانک ابزورائے آسمی پھلاں
کہ دوشی گشکت میر ء من ء
بیوانک بے، چو وانگ بے،
چک جنے وپاد کائے ا
چوں من ء چارے ا ا
سراوں بیت جمل،
دچم اوں کہیت،
پہ باد گیر ء کنگراں
آپ ء تما
گندیں، وتی ماندا تھیں ہشک ء

گوں چندیں چادرء

دست ۽ کنار و کوپگ ۽ برد اول کہت
 دل چو جنیں زہگانی شد و شکلیں و اب ۽ پر شیت صحت ۽ سمین تاں پلوء ۽ کینت و
 گوزیت

مہر دلکش بیت آسہر، غم ۽ جنجال کپ انت
کہ رگامانی پدا سرپتگیں دمبال کپ انت

تھی جتائی ۽ منی مرک ز ہینتگ اگاں، ناں
زند بندگ نبیت آہنی دیوال کپ انت

راست آبرٹھی پلے، بلے تاں دنیا ۽ ؟
آسمان ۽ پہ زمین آسہی استال کپ انت

کس ندریت تھی دائی دید ۽ اہم ۽
غم ۽ ہر تاک کپ اہت، چلگ ۽ اوبال کپ انت

ہماں ہر قطرہ انت تھی سرشہی نیاد ۽ ز ہمل
تھی گوشان کجاں گوربائی میں چہمال کپ۔ انت

میزاں میزان ۽ پرشان انت تھی عمد ۽ بادگیر
میزاں میزان ۽ گٹھے ماہ کپنت، سال کپ انت

داں میاریت کے سٹگیں زرد ۽ حال ۽
ماہ و روچانی پدا آدی شہ بال کپ انت

پیچ پیچ انت دل ۽ شہسگ بے پے شاد انگت
 تھی ملگوریں خیال ۽ زری میں ٹال کپ انت

زپتیں خمارانی زیر

سروزء ساز، منی دل
تھی گرمیں بدن، ء
ہمار، زپتیں خمارانی زیر، ساریت
زہری، ء ہے زہل
کہ نام، ءے گور بام انت
پہ پیریں و احکاں ورنہاں سرشپاں کاریت

جو باگواہ، ء کرومک بام، ء پھل بیت و سرپیت
من، ء ازل، ء عمد، ء زند، ء پر امگ
چونود گواریں سمین، ء، چونور شلیں درین، ء
”ند۔ سنگیں ہتم، ء و اب، ء و شی، ء، کیجیت

چو ماہکان شپ، ء کلہ، ء سر، ء کثیت
انار کانی کلیں ترانگ، ءے دل، ء، شیت
چو آسمان، ء زر، ء کلکشاں صدف گواریت
من، ء تھی کندگ، ء مرواردان گیر آریت

ند۔ سنگوں کدی برف، ء را سحر، بام امہیت
گلاب، ء پھل، اگں کوشیں بدن بہیت، ہنو
ند من اتوں کدی ہینگ ملار، شیر، شراب

شمار 'روح' و 'رنگاں' بیت 'تہزیت' 'ہنو
 نہ کشک' اوں کہ کدی ما بیت بنی آدم
 پو دور و شہم نے ماں دل و شیشک 'آزیت'
 کجانہ 'سنگیس' استال بیت کج و دستونک
 تار ماہ 'آشیا' لے اکں بلیت 'ہنو
 نہ بیت نو دک 'شہزیت' مہلب و مسکاں
 سمین و جیگ 'آسکا' لکے شفا رگیت 'ہنو

تو زندمانی و شررنگی

غم 'آپہ گل'

پہ آسری منی ہمراہ اچ بن و ازل
 پہ شادہ 'تو بہستانی' دوری و سیکے
 چو مرک و مجہتی کیں سو زمان زندیگے
 تو زہ بنا کی و ورنائیں عمرے 'نازہکے'
 ماں گیدی و پس 'چو منی' دل و درہکے

دل ۽ بلیں کہ دل ۽ روک بیت ہزار چراغ
نہ بیت روج اے چکاس ۽ شپ پہ چار چراغ

من مُرتگاں پہ تئی مھر ۽ ماھکان ۽ نود
میار پتئی ادرہ ۽ میار چراغ

ھدوک ۽ شہم ، ہیالانی گزند ، رژن ۽ روک
چراغ تاں کہ اے قہریں شپ انت تہار چراغ

بہ بیت پنا انارکانی بام رک ۽ پل
نہ بیت مارا ماں لنجیں شپاں پکار چراغ

بیا کہ پر تو زنگ ساہ کندن اوں عمر ۽
شپ انت حیات ۽ نہ مان ایت تاں سکار چراغ

عطا ہما انت منی روژنائی ۽ زنداپ
ہما کہ راہسراں بیت ، آ سگوار چراغ

روشپ

روح ایچ تھی رٹن آء سر پیت،
 پین گداری جمرے منگیس ہوس شران آشت
 سیاہ و تماری ایچ تھی استال بر شیس، ماہکان در نزیں خیال آء روژناہ
 زردوں نہ بر مشات ساعتے

زانت انت تھی کل آء چراغ
 ایوکی آء بے ساہکیں ممرائی انت
 آجونی تھی مر آء نمیرانیں ہتم
 چیمالان گنگیراں کہ زندانت ایر دست
 ایمن گری تھی واہگانی مجھی میں موسم انت
 آشوب تو

آشوب من
 آشوب تھی زور اکیں ہیروپ آء ابد مانیں کشار
 چلگ عذاب انت کہ منی جہدانی آسر، بے شمر
 زند آء تہردیں شرتگاں
 تھی فکر آء گوہر قیمتی رہ سوج
 ماتنیگ عمد اں چاکری
 گاہر ہما بے صدف
 تھی جوہر آء کوہ پرشت

کوہ انت قلات ڈیڑھ ٹنٹ
بے بندراں

کیف و قدح گوں ہا ہلکدیں شاری باتاں
زندے مرک باتیں، حما باری باتاں

وش نصیب انت کہ کہیت پک گائیں رکاں
شالا مادی چو سمین ء تھی چاری باتاں

دیر مانیت تاکد ء شیکلی بھنگانی مار
ماتھی قدھیں چھانی خناری باتاں

شپ چہ تھی مہراں شنگ بات کدی روج مہات
زانسر ء ماتھی داں مرک وداری باتاں

اومنی ماہ اچو جوہان ترا امبازاں
شنگ مہکانیں سری ء کہ شاری باتاں

روٹی بیت کہ سرہنت انت تھی گرتگیں اتارک
کجلیت شپ کہ تھی بیک شفاری باتاں

چہ تھی ہاترا اے سو چنیں پیگور چے انت
ما میاری آں، میاری آں، میاری باتاں

شات تاکد کج ۽ گندوک پہ بے وانکی بیت
 پاشک باتاں ! مگں هلک ۽ نہ گماری باتاں

ملاً فاضل ۽ نلام ۽

ناگت ۽ مہہ کج ۽ دل موم بہ بیت چوش نہ بیت
میل تہی دامن ۽ وت کنیت ۽ کپیت چوش نہ بیت

تو بگوش ہرچی ، من ہی گوشاں بوت نہ کنت
تو بکن قہر من ۽ مہر بہ بیت چوش نہ بیت

من بلیکاں ترا مکان ، جان ۽ تالان
تاں منی کڈک ۽ برمشہ مہ بلیت چوش نہ بیت

من اگاں در چکے آں ، دے آں منی بالاد ۽
بلے پہ نپتے ۽ کوہے بسچیت چوش نہ بیت

چوش عطا بیت کہ شپ ۽ شار بہ بیت ماہ ۽ ستر
روح پہ شارے ۽ اندیم بہ بیت چوش نہ بیت

بیار منی یاتان بہار گاہی
دل مرو گوستہ کیگد ء دراہی

ہیڑ حوال سر بوتیاں گل ء ہند ء
بے وقاب کو ہی و کپوت چاہی

اے زبان ئے ہم ماگوشاں داریں
بیت کدی وش بزز و کدی آہی

چ نہ گوشتوں ”ہاں“ پو ء غیر ء
داتگ ات اندوہیں دل ء گواہی

چم زر انت مہدیم ء پدا نیاد ء
تیر کنت استاراں شب ء سیاہی

قدح ۶ سررچک مرک ۶ ارزاں نہ کنت

(گوں یک فرانیسی ہیئے ۶ نندونیا دے)

سار تر ۶ شر ۶ پنڈوک
 کلدارونیم ۶ حشیش۔ ”عاقبت سوچیں ایوکی ۶“
 ککلا ۶ آسریت
 زند ۶ اے بندی جاہ ۶
 کہ ہوشاموت یک خمار ۶
 قدح ۶ سررچک مرک ۶ ارزاں نہ کنت

مرے ”ماہ سازیں“ جمان ۶
 کہ مہذب گئے پیری ۶ دانک انت
 لرزگ ۶ انت دپ ۶
 زند بے منزل ۶
 پہ دل ۶
 یک عذابے کہ بے منت انت اچ خمار

سار تر ۶ شر کہ جگہ انت
 تنگہ ملگور، زرچم، گینی بدن دلبرانی
 (حمل ۶ چم خمارانی مٹ انت یا کہ نہ انت)
 اکٹنگ ما کہ امبازگ ۶ جنت اش
 پیش گنہ گار کنت

کہ دل پہ حدائی بہشت ء نہ کثیت
 وپہ غلاماں غم انت
 کہ بھامک رنگ ”مادام کاؤ کی ء“ ترانگ ء ذکر کنت
 ما ویت نامی غلام
 بیکولین ء زاناں

ایشیا زادگانی نصیب
 سار تر ء جگہ تمنائیں بے عاقبتیں شپ و روج ---
 چم پہ قلبی سرپوست
 بے دوست
 ماکہ ماجین و بھنگ ء و دار یگ
 برادر کش و جان دوست
 میرے راہ پار
 آجوتی ء سر و سرچار --- آگدہ دار
 ما چو ہماردگ ء --- کہ ”پرس“ ہم میار

بیا کہ تو بے حشیش ء
 و من بے شراب
 گوں یک دگر
 قیامت آرو کیں ہو شام ء
 پہ ایشیائی غلامانی نام ء بہ تنگاں

مرے "ماہ ساز میں" ہمان و
 وئی بلکہ تنہا میں ہے ماہ قبضہ شہد و روحاں
 آہولی و کشمیںاں پہ قربان کلاں بوت و آراہ شرمشاں

ماہکائی ء نودے، شپ تھاری ء تو مہیے، روج ساہ سرے لوٹیت
زند چو جل ء گیا باں، دم پہ دم پہ ہر راہ گوز، مہر ء درورے لوٹیت

دور تہ منی دید ء وس رسیت، تننایاں، دگ پہک ویران انت
اے مجانی دنیا ء روشنائی ء مرک اوں، پریں پترے لوٹیت

دشی انت غم چھا، منزل انت سلامت وراہ سنگتاں ر مہینت
نی گنوکی انت مئے کہ، ”زانت“ پہ مراداں تھی راہ دربرے لوٹیت

بے متائی اوں گنج انت، وحد ء پریں بازار ء ہو رک دستی ء دشاں ا
ایمنی پہ یک سر کے پہ مئے واہگاں تنگیت وپدا زرے لوٹیت

بزہ کاری انت زند ء، کہ الاہیں ورنائی کہ ساعے نصیبائیت
کود کی حیالانی، گوہرانی امباز ء روکیں اشکرے لوٹیت

حانی آں مں داغانی شاہ مرید کہ مہر ء یک کپوتے در بندی
مں پہ راج ء آشوپ ء دل جتائی درد و وحد ء چاکرے لوٹیت

دوستی گوں بدواہ ء کنت دوست بدواہ انت، پیر ء منی مہر ء
تھنگیں ڈگار ء دل، دراہ نبیت پہ ثبت ء ہاریں قہرے لوٹیت

تو پہ چلیں موہ ء کتے ء در انگاز ء ' عمدھنے ایر برتگ
 آس کہ زمین ء بیت ' آپ بیت ' آپ ء چ نہ رحد رے لوئیت

کور بیتگ انت دیدگ ' عاقبت ء بے اوستی ' سورگیں گرد کوہ انت
 شات گلزمین زرد ء ' واہگ ء زباد مال ء مسکیں مہرے لوئیت

مرجی میں زہگ

مرجی میں زہگ
 پس باندات ۶
 عاقبت اوستانی استارے
 روشنا، تو، چوماہکاں باتے
 آسمان ۶ زر ۶ صد اا استال
 گوہریں در قشناکی ۶ در زنت
 بلے انگت تہار ماہیں شپ
 در نگلیں چادر ۶ راتالانیت
 بیت ستر روشنائی شپ مانیت
 ماہ تہنا او یکوئیں ماہ انت
 بلے پہ روشنائی ۶ راہ انت
 عاقبت اوستانی ارواہ انت
 شپ جتیں در قشناکی ۶ ساہ انت
 بام ۶ مستاگ
 صہب ۶ سوغات انت
 ماہ، تہنا او یکوئیں ماہ انت
 صد اا استال بنت و ماہ یک انت
 بلے پہ روشنائی ۶ پک انت
 مرجی میں زہگ
 پس باندات ۶

گلکشاں بے کہ ماہکاں بے تو
 وئی ہڑویں جھیلی ۶ زند ۶
 شپ کناں بے کہ ماہ زراں بے تو
 مرچی کس زہک
 پس باندا ت ۶
 عاقبت اوستانی استالے
 بلے، روشنا تو چو ماہکاں باتے

” مست بہ منت ”

مستانی . ملار . جزگا انت
کونجانی قطار . جزگا انت

کیف انت کہ زرانت . تنی قدھیں چم
توئے کہ خمار . جزگا انت

اسے چوئیں زمانہ . چوئیں عمدے
مہر . چہ میار . جزگا انت

درفشان انت تنی انارک . بام
مکانی . شار . جزگا انت

مستاگ ترا منی زمین جب
کوہ . چہ تبار . جزگا انت

گندوکی . داب من نہ گندہاں
دعد . چہ ودار . جزگا انت

نوکاپنی ۛ گوں ۛ واپگان: ۛ جلت
 بار ۛ گوں ۛ تیار ۛ جزگا ۛ انت

حانی ۛ کڈ ۛ پ ۛ شہ ۛ مرید ۛ ۛ
 نیں ۛ چاکر ۛ وار ۛ جزگا ۛ انت

ۛ ۛ اے ۛ زمانہ ۛ سازی ۛ دُنیا
 ۛ ۛ کہ ۛ دوار ۛ جزگا ۛ انت

ۛ ۛ اے ۛ دگر ۛ پ ۛ شیر ۛ کنیں ۛ شیر
 ماہ ۛ چ ۛ غبار ۛ جزگا ۛ انت

شہداد ۛ بیت ۛ کہ ۛ من ۛ عطا ۛ شاد
 مناز ۛ کمار ۛ جزگا ۛ انت

آشوپ ۶ سرودک

یہ شمس قلم ۶ ، کئیں ذہن ماہکان
 گار بیت . روش ۶ جمہریت ہاریں استمان
 قوس نامور ۶ ، چیر دسر بیت انت آسمان
 لکویت ایر دستیں اس زنگ زاربت جہاں
 آسیاب ۶ مزدراکی ۶ رنجبت درمیاں
 آکھیں بے تاہیری ۶ ملیں مار بیت
 ا بعض مرانی کشاراں پاپار بیت
 روشیں امیت ۶ چراگ دھنزاں گار بیت
 دژمنیں سرگوات ۶ زر ۶ حب ۶ شار بیت
 داہگ ۶ سارتیں دامن ۶ ظلم آسگوار بیت

طب کھیت و دل ملو ٹیت آدور بیت
 شد درشانوکیں زبان ۶ گپ جور بیت
 گل زمین تپ ۶ مریت انگت ہور بیت
 مرگ ۶ اندیشاں زندمانگ ۶ طور بیت
 جہبران قہر ۶ ہبوئیں اوست ۶ پور بیت

ماں چھیں آس شانیں شپاں روچاں جاہ دنت
 استمان ۶ بخت ۶ ہم نوداں راہ دنت
 مرگئیں مرانی کشاران ۶ ساہ دنت
 ایردستی ۶ نا طبیں آدم دراہ بیت
 تنگہیں بچ پہ استمان روچ و ماہ بیت

دل دا میگ انت پہ ہنیں آشوب ۶ سروک
 چم زروک انت پہ سر پھاریں چمانی روک

کند

کند ۛ کند مرو کندگ ء روچ انت او دوست
 کند ۛ کند ، چشیں پاس نیست انت مہجر
 کند ۛ کند بہ ہکیت اے زمانہ ، اے زمین
 کند ۛ کند کہ دنیاے بہت زیر و زبر

چہ غم و گریہگ ء او دوست زمانہ بازیں
 سکہ است انت ماں جہان ء اے خدا، اے بندا
 ج نہ رنجاں چہ دلاپی، چہ دل ارسى من وتو
 سکہ منتگ ماں جہان ء اے دلانی دھندا

جہراں گند کہ چہ ارسى نہیں چہماں کنداں
 جیہراں گند کہ چہ مگر یگیں دل زرشاناں
 گند کو شاں کہ چہ آہ سرد، چہ افار، چہ زار
 رنگی نہیں درین ء چہ رازان ء دل ء درشاناں

سکہاں گند کہ زہیرانی جتائی ء غماں
 کسہراں ء چہ عجب بوگیں دپ جہازاں
 دور۔۔۔ آرولہ ء ، آجر ء آج ء را بچار
 کہ چہ سہ کنڈاں ہم یک دگر ء امبازاں

بل ا کہ شب سیاہ تہاریں چہ گماں بے واریں
 بے ہچکندگ ء آپھلی نہیں استاراں بہ چار

کہ ہمتیں تہ شان ء پ کناں چہمگ روج
کہ سرنہیں تہ ہماں زیات پ شموکیں توار

کند تہ کند چشیں پاس نیت انت چہر
غم و گر یگ ء او دوست زمانہ بازیں
تکہ است انت ماں جہان ء اے خدا اے بندا

نیم شپی پاساں من دل ء اومان کنناں
بے ترہیں دردان ء مزن جی و جان کنناں

چے دگ تئی عشق ء فقیرانی ماں و مت
اے وتی ارساں تئی سر ء زرشان کنناں

پتے تئی عشق ء داتگلیں زیم ء آزگ ء
گوں وتی بد وایاں رواں دیوان کنناں

صد براں زہران وراں انگت زندگاں
تئی زہیر وارنگ زندگیاں مرکان کنناں

بے دسیں زند و بے دسیں بخت ء چے گناہ
ما گنوکاں کہ زیادہ نیں ارمان کنناں

اے نوا زند انت او منی شاتیں مہبلو
وت وت ء گریواں وت وت ء دشان کنناں

ہم پہ کیف کے زریعہ مسکاں، مسہلی درفش داتہ بام ء دل ء نہ من ات
جہانے ء دات سکین ”پادا برو کہیں واجہ ء سلام ء“ دل ء نہ من ات

پہ من ہا، سکتیں ڈگارانت پہ من ہا مرتیں کشارانت من چوں بہ مناں
کہ نود شزنت کہ ہور گوارنت کہ درین ساریت ہر گام ء دل ء نہ من ات

گشت کہ دور آہتہ شہ مریدی نہ انت نون اے عمد چاکرانی در آمدانی III
بلے منی آجوکی ”دمانی“ بلے حتی واجہی مدام ء دل ء نہ من ات

رشت شہ کوہ، ہشت شہ جوہ گشت کہ بیرے نہ دنت کس ء موہ اے وہد ء شہ زانت
بکنت راہ دروہ ء راہد ربر بدنت بخشیش بلے طام ء دل ء نہ من ات

پہ ساتھ تراولی دلانی پہ یک ادار کے ناگمانی اگاں بہ جلاں
بلے اے راہوار واہگانی بہ منزلت راہ گام گام ء دل ء نہ من ات

دل اوں نہ نیت کہ عمد کارے کثیت بالاج ء وارشان ء من چوں بزاناں
پدا برنت میت ء پہ بیرک پدا گرنت غیرت ء تلام ء دل ء نہ من ات

عطا اے موسم ہم نہ چلگ بہار گاہے ء تہار ماہ انت پہ رٹن ء واجہ
بلے اے آشوب ء آس و آب ء ترا تواریت عطا پہ نام ء دل ء نہ من ات

میان رو در راحت

(معررہ سراب طانیہ ارش)

رو در آحت و دگے روجئے بن گپت
 قمرس امیت و نگار و دگے تاسئے بذات
 قبلہ و کرہ و هلکئے مانداشت
 سگھیں زور اکی و دل نہ بوت آپ

مان شانیت نون پد اسیاہ و تمار
 آس و پھر و یہ سس ہار
 کیت صد مرتگھیں عمرانی و دار
 کموسنت انگر و تاہیں زر و
 رو ژنائی و یلیس بچ
 ایمنی نپتئے خیالانی کہ گوں سیاہ و بزین جہراں گزندیت
 کھت گریت بھت
 آجوںی ر ژن و ہتم مو سم ہمدار
 سمین گونگی و شبو شران
 مارگ بیت و دی بوت نہ بیت

مر پھیکس بنی آدم
 ظلم و زور اکی و جہندم ---
 ایر دستی و غم و پھونیت

ایر دستی ۽ غم ۽ پھو است
 آسمان انت زر ۽ پراگ
 در ہشنا کیس حکم استال نبیت راہ ۽ چراغ
 کلکشاں دز گریں موجانی میار

سھر ۽ اسیستی ۽ ہر رنگ نہ بیت بام ۽ رنگ
 ظلم ۽ نام انت ہزار
 ظلم ۽ رنگ انت ہزار
 ظلم تالان ماں ہر کند و دمک
 چہ من ۽ گر چہ ترا
 روشنت و رودر آحت
 ظلم گوں زند ہوار
 روژنائی یلیں بچانی دز ہجک شپ
 سیہ شپ ۽ سینگ ۽ قرناں گون انت
 مرچمگیں زیم نہ انت
 قبلہ ۽ کرہ و روٹک ۽ بام
 مرچی اے پیم نہ انت
 عمر ۽ دور آسرس جھد ۽ خون انت

ایر دستی ۽ غم ۽ پھو است
 دیرمانیت مھے لہڑول ۽
 جھد بے مزد، نمیران بہات
 آجوں کی، ایمنی

بنی آدمؑ رُشنؑ ۽ ڄنڊم
 مہرؑ وٽی سازیں بہشتؑ ۽ لوئیت
 سیہ شہیں زندگناہ
 ماہ داستال بیاہ
 تحتؑ ۽ روانؑ ۽ گردیں
 روچے صدر روچ سچیت
 روچے صدر روچ بیار
 ایردستیؑ ۽ غمؑ ۽ رادگے مچ پسونیت

فرنگی زال

فرنگی زال تھی ڈیل وڈول ا
 مندگ و نیادا
 تھی روگ ا تھی آیک ا
 تھی رواج ا
 کہ روکیں چراغ بنت کشک
 چه شرم و غیرت رء دست ء

فرنگی زال ا
 تھی پھل و ٹاپی نیں ملگور
 کدی بی ”سحر“ کدی سیاہ بی
 کدی ”امہیت“
 کہ محب و بیگہ رء گوات ء گوں بنت شرمندگ
 جنین جنتت خندگ
 کہیب مان پوشاں منابس و شماراں
 فرنگی زال ا

زرے۔۔۔ کہ ڈیہہ انت

(عین سلام و نام ء)

برے من امباز
 گرم گرم میں گلا نشاں
 ساہ چکلیں رکانی شیر تر نہیں ملار ء سکندن ء
 ترا گشت
 اے جنائی ء ستہ پنا تمیں 'دیر پاندیں خیال گوازیں
 ----- شپانی بے واکی ء'
 ترا گشت
 برے منی لرزگی زباں ء
 برے منی حکلیں دیدگاں 'بید گپ و تران ء
 ترا ہے گشت
 "تو منی ساہ 'ساہ ء ارواہ
 زرد و زندے"

بلے مرو چاں
 بلے مرو چاں
 نہ تو ہما شیر کی تلنگے
 نہ آپ دندان ء واگی من

کہ میاں جین ۶

زرے-----

کہ ڈیہہ انت

دلے----- کہ ڈیہہ انت

بیاکہ استاراں جتگ پل من شپ ء گیوارا
ماہکان ء پوں وتی آپ رواں شنگیتہ

اے تھی مہر ء شزگ چو سمین مسکین ء
تونہ زانے کہ چے درین ءے من دلاں شنگیتہ

چندی کسان ء پہ ہچکند گ ونیم جھی و ناز
چندی کسان ء پہ بروان ء کماں شنگیتہ

کئے در ء روت مروت گواڑگ و پلاں پہ سوار
مارا "پل دپ" اے تھی بوو بساں شنگیتہ

یک عطا شادے نہ انت در-گتیس بوتیں یکے
تھی ڈیل ء اے جمانانی جہاں شنگیتہ

پہا لقا برف بیت کہ مسک

بزرگیں آسمان پہ رگام ۽ برفیں نیت ۽ رچیت
 دلوں پہ زرد ۽ گلزمین ۽ مسک رنگیں ترانگ ۽ سچیت
 گنوک چشمنہ انت، اے زانت ۽ شاہ مرید
 بہ بیت پہ رنگ ۽ ماہکانیں حائل ۽ دلاپ

پہ لقا برف بیت کہ مسک
 حدوک ۽ نیت انت صفا

جلتگیں برف ۽ ہر صدف، بشانگ انت
 پہ گلزمین ۽ آدمی حیاتیں جان درائی ۽
 اے نیکی ۽ بزرگ ساہکیں شمار
 پہ عمل نمائیں داغ۔۔۔ دست ایر موشیں چادر انت
 بزرگیں آسمان ۽ اے رگام ۽ برفیں نیت ۽
 پہ مسک ۽ دروشم ۽ کپنگ
 صفائیں واحک ۽ پہ دست گیری ۽ میار
 مسک کہ پہ ہمیں جہان
 شات مانی ۽ درداں زریت
 پہ مہر رنگ و منت ۽ نہ تلوس بیت

غم انت هماکہ برف، اے اطمینانِ تل، اے
چو مسک، اے یہ شمس پھر انت
غم انت هماکہ مسک، اے یہ شمس، اے چو اطمینانِ تل انت
نہ رنگ، نہ پہ بو
پہ زانت، اے شاہ مرید، درو شمس، سکین، اے هائل انت

منی زندہ رنگ راہ ء کدی چم شمار بنداں
کدی غم تہار بنداں ا کدی گل سہار بنداں

تھی مر تہ وفائے، تھی قبر ہم رضائے ا
وتی گوہراں در ء کن، مں دل ء کوار بنداں

بہ پرشیت ہم بمانیت، ہکھت ہم بہ جلیت
وتی مکہ نین وفا ء چشیں آدگار بنداں

کدی لہزگانی زہرانت کدی زہرگانی لہزانت
چشیں وسوسیں دل ء راتو بکھش چے کار بنداں

من ء شکر کہ چشی ہم منی ترانگ ء تہ کججاں
ترا پلو ء گھاں ء اگن دزگمار بنداں

کہ کدی پہ بے حیالی ترا گوندئے بدنت دل
چشیں ماڑگاں زہیری مں ہزار وار بنداں

تو کدی وت ء ودی کن کہ کدی تہ مں بزانتیں
ترا مر دور داراں کہ من ء میار بنداں

اے ہوشام، منزل کجام انت

ما، بزانتیں کہ باندات، آسرچے انت،
 مرچی میں روچ مئے زند، آسر نہ بوت
 دائے نازانتیانی گناہ،
 کہ داحک ملام انت
 راستے کہ حدالچ دل، گواھی، بیت، پہ دید گانی تعا
 حج حدائی نہ مانیت
 لقا کہ غلام انت

دل کہ ماریت، آسر، کسے وانک و بے وانک
 زندانی ممرہ
 ہوشامیں ارواھے، پلو،
 داحکانی تمام انت

مئے خیالانی بلکہ کہ دائم وتی جوڑ کرتیں بت، سجدہ جاہ انت
 چوں بے حد انت ۱۱

بق، نبوت، آ، پہ، بوت، آ، ردوم
 "نیمت"، "عستی"، "توم"
 مدام انت

زی نہیں ارمان و باندا تمیں امیت
 قرن قرنائی زندہ متا
 ”مرچی“ ۶ کندہ ۶

سرجنان انت، اچ زانگ ۶ کس نہ دستیں وس ۶
 ہا تر ملیت کہ کندہ پر شیت
 اے ہو شام ۶ منزل کجام انت ۱۱

چونہ کرزی

ماس رنجی پہ شک زیری ء
گہاربی کور اچ زہری ء
دوست گم باد بی شہ دیری ء
چونہ کرزی اے گہ گہیں امبروز

ماہکان برمش کاں وتی شار ء
چون اشپ ء پھل جنت ماں گیوار ء
پرچے شک ءے چو چلگ ء دار ء
چونہ کرزی اے گہ گہیں امبروز

بیا کہ نوشاں خماری نیں کیفاں
بیا شوشاں دے غم ء رنجاں
بیا کہ آرام ء دل دے ننڈاں
چونہ کرزی اے گہ گہیں امبروز

درد و دور ء حساب بی کہ نبی
اشکریں دل کتاب بی کہ نبی
اے گیا بان زراب بی کہ نبی
چونہ کرزی اے گہ گہیں امبروز

ماہنو

ماہنو، ماہ ۶، ہوس
 ما، گلزمین ۶، جہہ متد
 مئے زند
 چو حک و بے آپس ڈگار
 پتانی جس
 آماج قہرس چلگانی
 عمر ۶، جو ریں رت ۶، سینار
 پہ امیت ۶، دیریں کس مزائیس آسرء
 چم پہ رگامانی ہتم بوہیں زرء

”در یکت پاپس تر و نکلے گوارات
 آپش بات اے حکاپس ڈگار
 مانات نہ اے آسانیں رہ سرء مستیس جزء کورگ
 نہ راہ چاریں جنیں زھگانی ارمانیں دل ۶، وا حک“

ماہنو، ماہ ۶، ہوس
 گوں تو شپ ۶، زور اکی انت
 ما، گلزمین ۶، جہہ متد
 گوں تو ہوار
 دت، جلیکس تنائیاں گمسار و گار

تھی درو شم، راہ، نشان۔۔۔۔۔ اے کلکشاں
 مئے دگ بے استار
 نامور و تہار

مہکان تھی زیبائی، کیف و خمار
 ماوت و تی پاہار
 شنگ انت تھی حکمانی زہیل ہر کجا
 ما نز چو کہ گٹ گریں افار
 پمدار، تھی کلیں جہان
 مازند، بے سیتیں امیت، راہ چار،
 تو برز چو عاشق طب، برزین حیاں
 ماشیف چو زانت، عمل

ماہنو، ماہ، ہوس
 مناں کہ تو نورے، مس جس
 مناں کہ تو نورے، مس جس
 اے بلکہیں روچ و شپاں
 زند، عذاب و سکیاں
 من کہ نہ مانا در جہاں
 کئے بیت تھی پجارگ، شاعر، بڈس

ماہنو، ماہ، ہوس

پدا فقیرے ء بے ساری ء پدا کہنگ ا
اے بادشاہ وتی گاری ء پدا کہنگ

در آمدے کہ ترا عزت و شرب بخشیت
وتی ہما کہ تھی داری ء پدا کہنگ

اے کہتہ کار نہ لوٹیت پدا کہ قہر بہ بیت
غریب پرچیا سرداری ء پدا کہنگ

خدا کمنت ترا دست ماں دست گوں دگراں
گشت رند نوں لاشاری ء پدا کہنگ

بگند وحد ء کہ زر و طلاہ ء پوشاکی
چے درتہ شال ئے ء برہ داری ء پدا کہنگ

عطا من ء اے گیابان ء درچکی ساہجے بس
لوار چوں منی حیناری ء پدا کہنگ ا

بدل

(شاہ لطیف بھٹائی، خیال)

مہ روٲت ھا کہ مہ دارایت دلبرے کچ ۽
من سرجنائ کہ مے وا ھاگ ۽ بشو ھاذاں

من دست بست صداں کرت منت زاری
مزار سکی اوں گنت ہزار غم کشتا
شکان ۽ شپ، میار ۽ نشان، ترن ۽ تیر
چہ مر ۽ بارگیں پھل ۽ گوزگ، غماں باری

طار پرچہ نہ بیت کہ شراہاں مھنہور ۽
بلوچ ۽ مولداں، شوہاز ۽ در پہ در گرداں
بہ گنداں بلکن ۽ رنگراھے ۽ گھیب ۽ را
پہ موتمں پنوں ۽ من سرجنان و سرگرداں

پہ سرجننگ، پہ شازگ، پہ پول و، در گیمک
روان روچ شت دمان شانت سیاھیں شپ
بہ بیت ریک کہ شپ ہر دو سکی ۽ مہراہ
نہ آسرت، نہ دارنت، حد، کندیگے

شپانک بیت کہ سسی دوکین اندیم انت

گھیت راست کہ عبداللطیف ہرچی گھیت
جہان ء ہر کسی یک عاقبت ویک آسر
بہ بیت صوت کہ سسی بہ بیت آری جام

روح کجا در ہشگ ء انت

(او منی بیچ امنی نہکس دعا پر تو ہمیش انت کہ خدا ترا جو انیس جہان ء نصیب
کنت کہ من نے داتک ا) گرے (Gray)

کجا در ہشگ ء انت روح

اے تہار میسی ء آسر ء کئے بگندیت

کہ شپ و اھگانی تہار انت و بے آسر انت

وائے مئے زانگ ء اے ترشک ء وس ء گو از اا۔۔ کہ زند

پہ ساہ گیرس اگارانی باہوٹی ء بے وس انت

اے ترشک کہ روح ء رضا

اے ترشک کہ آج ء یہ نور ء میار ء بدنت طوق ء بشام ماں گردن ء

اے ترشک کہ ازل زرنگیں زند ء محب ء گردنا کیں ہچکندگ انت

اے ترشک کہ آسمان ء پچیں ساہگ ء بندگان ء جنائی ء داغ دنت

اے ترشک کہ مئے حیالانی ہنگہتگیں بادگیر ء پھر انت

اے ترشک کہ استال و ماہانی کنجیں بن کہتگیں دوار ء رسیت و بے دل ء

سیاہ ء ہج

نیاریت

مئے تہار میسی ء راہ بنامی ء بے گناہیں شگان ء

کجاں آسمانی ایر آھتگیں جنت ء برتک بے درکتگی

کجا، آسمانی نیلیں زری ا

کجا جنتانی زمین تو میں نودا
 کجا درہشگ ء انت روح؟
 حتی بدن ماحکان ء شراب ء طارانت
 کہ ورنائی ء هر ملام ء گوں ودیت
 هر داحک ء حل ء امباز ء تنگ ء زرنیت
 رک حتی کفر ء شد شکلیں پک
 کہ هر ثواب ء گناہ ء میاری بکننت
 هر ثواب ء گناہ ء سکین ء بدنت
 مئے حیالاتی تیزیں نہیں۔۔۔۔۔ وحد ء ارواہ
 حتی قد میں ہم کہ کیف ء او شیشی دریا ء چہر آپ
 اچ زند ء بندگی ء حد ء بے ساری ء زند ء آپ
 تو منی زرد ء المان من حتی دل ء گوانک
 چودت شموشی ء ہنگج پہ کی ء کوسنت
 کہ اے روح مئے نیانجی ء پہ بے داکگی ء درہشگ ء انت
 (کجا درہشگ ء انت؟)

من کہ حتی دروشم ء هر سحر ء چو پھل تاک نود ء راہمانی ارزی
 کنگ تچ ندہشگ تمار میسی ء باہراں کنگوں
 منی نام سرانت موج موج ء سرا
 ۔۔۔۔۔ دور پاندیں تیاب ء منی گچ کلوہ نیست گون؟
 اے الماسی میں سرگمیں کوہ برزیں کتاراں
 کئے انت اچ من ء واہید؟
 زامریں سرشمانی دل ء پول
 زنگار ء هر بل کجاں آسراء دنت نشان

جلیس ملکز اراں کئی واہگ ء درین

ہر تاک و ہر پن ء جیہر شلیت
او سمین حتی حد و کافی آبر شمی داں من ء تاں ز باد مال ء زمیں دل انت
مہوری ز بھل انت

راستی ء شیر کنی دنت من ء ز پتیں زہرانی سکرات ۱؟
مہر بنی آدمی سنگ سار ء ملام ء رینیت ۱؟
جار حق ء نہس گیر کنت انگت ء پاہو ء ۱؟
جنت شگاناں من ء کوه ء وت بلیگیں آج ۱؟
انگت ء ہمنی جنتی واہگ ء بیت چم ء بدل کنگ ء تہترس ۱؟
من در آمدوتی چیر کیمس جہان ء
درہیں آزمان ء

من کہ سیاہیں شب ء رہشگ ء محرموں
روچ پہجہ نیاریت من ء

کجا درہشگ ء انت روچ

چہ کہیے ماں صباہاں حتی مہر شہزی
چو کہ سرگوات کے ترماں دل ۽ پل ۽ دربنزی

جی باتاں منی مہ رنگ ۽ دروت واحوال
کہ سمین چندن و مسکاں منی جیگ ۽ دربنزی

دات گواہی دل ۽ زید ۽ کہ ہم نوں آہ
دستگ ات کہ ترا پھلانی میان ۽ من ذی

چو حتی یات من ۽ کیت غمانی موجاں
چو کہ ارے پہ قراری چہ اتارکاں کنزی

ماہکانی پری نوں پدا درنگاں داراں
آسمان ۽ راکہ عاشق دل ۽ آس ۽ بربنزی

شاد کاڑانی غماں چوں من ۽ بے سار کہہ
رگ رگاں چو کہ شرابے پہ مدام ۽ جنزی

برائز

پہ تو، الماس کوہ انت، نگہوان
 بیا، شینگلیں ہادگیر، میارء، گہند،
 برائز، بشامی کیں ہار، پہ خون، لہڑء، نہ مانیت، فصیل
 روج بے نیک و بد،
 ہر کسی و اہرانت

نیلگیں کا پر، برہنگیں ساہگء
 موج، دور پاندیں، دریا بہت
 شک و حیناریں، ڈن و ڈگار
 کوہ، باہوٹ سازیں حصار
 پہ منی، مگال روج
 ہر روج، "روز حساب"

چندی سال انت کہ زردانت مراد
 کردہنت، ڈگریں مولائی شہ جو
 سبزہنت، تل
 بنت، سنج تازی
 ماترء، ریت، ہاریں گورم پدا

سیالی، زیم مرک انت کہ ہر براس

موج ۶ دور پاندیس دریاء ۶ گارانت
 حک و حینار یں ڈن و ڈگارانت
 کوه ۶ باهوٹ ساز یں حصارانت

بر انز کہ چول کنت آس ۶ بشای کیں ہار
 تر و حک ۶ نہ چاریت
 بر انز بچہ نیاریت

بچ تو الماس کوه انت نگہواں
 شیشگیں باد گیر ۶ میار بکند
 بے میار ۶ بکند
 آہش ۶ بر انز ہر فنگ ۶ پہ منی دامن ۶ انت
 کہ من گلزمین اول

نہ منت آ، کہ کدی ات، نہ آ، کہ بیت مانیت
زمانہ گار چ پیداور ء کہ سرا بیت

تو دوشی گون نہ اتے وت، گنہ حتی کہ منی
شپ ء شراب ء تن سہب ء مدام کئے داریت

من دانہ وانگ ء لیکاناں وہد ء تزیگ ء
منی پیالگ ء آشوب ترمپ ترمپ ء بیت

ہاکہ گیدی ء رازان ء کنت تاک تاک
ہائی کڈک ء سرنپت انگریاں گواریت

ابید زانگ ء پکی ابید زرد ء رڈن
کھام رملی انت آ کہ من ء بہ پجاریت

اے روج ایرلہ ء سہری انت خون ء جو
شموش ذی و مروج ء کہ سوب باندا بیت

ہائیں راستی ء سرچار ہیرکدار
چراگ ء شریک و دمنز و ج ء تا بایت

یلیں سرچار

یلیں سرچار

تیل ویراھندگ و حمد لیں سرچار

مہر ۽ حب و حدوک ۽ مڑاھ و میار

آجوتی ۽ احنی ۽ صباہ و سحار

تو غلامی ۽ بدوائے مئے شکت ۽

یہ الس و اجہی راہ سپارانی مہراہ ۽ مئے شکت ۽

تکھیں گلزمین ۽ یلیں ہسگان ۽ پہ عاقبت ۽

احسنی زندے لیے رہ نشان داشت ۽

تو نہ سگ ات کہ قبر ۽ در آمد بکنت و اجہی

مانشانیت پہ زند ۽ بدنت ایر دستی غم ۽

ایر دستانی تو در دوار

یلیں سرچار

تیل ویراھندگ و حمد لیں سرچار

ڈھ ۽ آجوتی و پہ لس و اجہی

کئی دستک گوں سرجمی ۽ ہوار

ظلم و زور اکی ۽ احنی نہیں حصار

او غلامی ۽ سیاہ و تہار

شم تاکیں سگار

یلیں سرچار

بیل و براہندگ و حمد لیس سرمچار
تو بہ وت واجھی ء زروک
دیدگ ء نور و چمانی روک
پڑ مڑاھیں سروک
تو ماں آزاتی ء بگنہاں نامدار
یلیں سرمچار
بیل و براہندگیں سرمچار

گنگ انت اے زبان پرچہ لہرس دل ۽ پاپار ۽
ارے نہ کہت پرچہ اے روہیں جم ۽ را

ہر کہ کہ دل ۽ کش ات گالے ترا پر بنداں
چمانی شلیں ارساں دروہ ات منی عقل ۽ را

مہرانی زہیرانی باہوٹ ۽ نہ داریت کسا
دریگت کہ بہ برتیں تو، گوں وت منی ساہ ۽ را

چے رستیں دنیا ۽ مر ۽ چہ یکیم انت دل
لوٹ ات چہ دراں پرچے آخرمن وفا ۽ را

او وددا ہجو پست ۽ زمیں دل ۽ آزین ۽
چے زانے اکہ چے گوں اے رگھیں زند ۽ را

اے شلو نہ بیت پدر سوگند نہ پرشیت مر ۽
لرزیت اگی نام ۽ ہر کہ منی افار ۽

منی شیر گرم

منی شیر گرم

اداروچ ہی انت وچوں گوزیت

ادازند ہی انت وچوں گوزیت

اداشپ پہ چونیا روچ بیت ۱

اداروچ بیت کہ نہ بیت 'شپ گوزیت

منی شیر گرم

منی زندء چار دھی ماہء شپ

نہ گبار است ونہ گج وکپ

من تہ قصاں ہے اشکتگ

کہ گبارے ماہء سرء او شیر انت گج وکپ

بلے حانیانی بدل نہ بیت -----

منی شیر گرم

نہ تو حانیء نہ من شے مرید

تو بیا کہ من تو باں درماں دست

ادا چا کران ء نہ روچ است ۱

ادا چا کران ء نہ روچ بیت ۱

منی شیر گرم

اے کہ چاکرانی شپ انت گوزیت
 اے کہ چاکرانی شپ انت گوزیت
 اے کہ چاکرانی شپ انت گوزیت

(نظیریء نامء)

اے چتوریں سرگنوکاں، پہ کئے ء ودار، بنداں
کے دامن ءے نہ کرزیت، اے دلاں کوار، بنداں

کہ سرپ انت، امشی تھی گلیں دید ء آسمی پل
چس دروگ روج رحمی تھی دزگمار بنداں

منی عمد ء ایردستی، تھی دحد ء بادشاہی
تھی شب تمار، آجو، منی ہام سار بنداں

تو چو آزمان ء درین ءے، من سمین اے زمین ء
من ء سانکلاں نہ داراں، ترا سر ء ہار، بنداں

منی راہ ء چیر گج انت، منی واحگانی شہ جو
من ء تبدچوں پتایاں من ء چوں لوار بنداں

اے اتار، اتارکانی، چو بہشت ء ماہکانی
”غم ابرو نگاریں، چو شب نگار بنداں

ادا شاد کئے پہ ہوش انت، ادا ہر کہ ”وت شמוש“ انت
منی زند ء رنگ راہ ء چوں اے چم خمار بنداں

ساعت نمیران انت

یا تانی زہتیں ساعت انت
من گوں رگام ۽ بے گناہیں نیت ۽
نشتہ ”دو براتیں“ بے ویسی بھیر گاوں
”لالہ امنی شال ۽ بزور“
(عاروسی موسم عمر ۽ دلکش ۽ نزانت)
”لالہ تو بے واسکے چیا؟“
(ناسرپی ۽ رٹن بے تاہیری بھال ۽ چے گو تک گوش کنت)
من تانہ کشک کئے من ۽ پچار تک ا

من کشک اوں کے من ۽ پچار تک ا؟
من کہ وتی وت زانتی ۽ آج ۽ جشان اوں
پہن سرواٹک صراط ۽ پھل
زلف ۽ جنت ۽ پھار
تاں برنیں رگام ۽ نیت ۽ چہ امن ایت
دراہ بات احما لکھس خیالانی ذری
زیبا کی برانزہ ۽ پہ مہرس ساحتے برنیں دل ۽ تاہیت
دراہ بات احما بے واسکے ورتا بدن
لٹریں رگاں پاکیں دمانے احنیت
یک ساحتے ”عمرے“ دو بر زندے
مکس بنی آدے ا

۸۶
سراعت نمیران انت، بنی آدم مریت
من نشتگ اوں ذکرین دگے زندے، برز شائیں
اے تر: ندیں رگام، نیت انت
من لالہ اوں، لالہ نہ اوں
ہانگہ نپ انت یا بے نپ انت؟
یا تانی زپتیں سرشپ انت!

پر تو 'دل اوں' چو 'پترانت کئے' چہ تو بے خیال بیت
کائے تو یات ۲ء درگمہ ۲ء 'زرد ۲ء منی دھمال بیت

تو منی عشق ۲ء سکتے ' تو نہ شتے تو اگلے
اچ تھی جنائی ۲ء نہ زانت ' من ' کہ منی اے حال بیت

کے گشتہ واہگیاں ' بکس ' کے گشتہ وت وت ۲ء بہ جس
قر ۲ء کدی کمال بیت ' مہر ۲ء کدی زوال بیت

بے و شرانت اے زندگی ' بے و شرانت اے کوتلی
آوار بیت اے دل کجا ' رہن کجا اے مال بیت

قدھیں چم ۲ء ماہکان ' ممب انت زمین و آزمان
یا منی آسک و اب یا ' شات "خماربال" بیت

حوا

مٹاں کہ بہشت بے بہا انت
 وش زید سواد و پر نما انت
 نود انت کہ ہم زر و ہم بو
 کیف انت کہ چو شد و شکل ء انت
 سر گوات و سمین ء عنبریں گواش
 ساجن شہ لیلیس پلو ء انت
 حور انت کہ مجاز رنگ و دامگ
 عمر اش کہ شہ لیکو ء جتا انت
 امباز بدن ' پہ زند ' صد سہ
 ارواہ پہ بدن ہدای ء انت
 عشق انت چو ہوس ' ہوس چو عشق انت
 نگی چو گناہ ء لذت ء انت
 وحد انت کہ ہزار وحد یکجا
 ساعت پہ ہزار ساعت ء انت
 شاتاں کہ مئے اے جہان ء آسر
 چندا پہ بہت ' دے شاتے ء انت
 اے وحد پہ آ دوار ' قرہان
 پوج انت کہ ماں پوجیں کوڑو ء انت
 جامے کہ پہ "نام گت" شیطان
 گندیم نمائیں مہلب ء انت
 آدم دے خدا ' خدا دے آدم
 نور انت کہ خاک ء سجدگ ء انت

زندانت پہ مراد' حب و وا ہنگ
مہر انت' دوستی انت' وفا انت

زاناں کہ اے جنتیں جہان ء
برمات شہ مالک ء در ء انت
گنڈاں کہ بلے پہ آدمی ذات
آ جاہ کہ بانگیں حوا انت
ہے انت اے بہشت؟ کئے خدا انت؟

دلانی مہر خیال ء طلب ء وقار ء چراغ
ہزار نگائے داگ ء رضا ء چراغ

تہار کنت آگن مئے پلوا چیت سیاہی
چو انگرانت کہ مئے جزم ء مہ لقا ء چراغ

نہ بیت روک منی مہر ء روکیں دھنز ورج ء
بلیت نہ چوشی ء بدوای ء ہوا ء چراغ

سرہیت چو پل و شلیت مک و مہلبی درو تان
چو روژنائیں اے بے مزدی ء بہا ء چراغ

عطا پہ مہر زریعت نودے سنج ء دریا انت
مدام بات تھی نیت ء متا ء چراغ

عاقبت۔۔۔ کندھے

عاقبت۔۔۔ کندھے، کارواں سرجناں انت

منزل، ۽، خاک کہ گلزمین انت
 ما۔۔۔ کارواں، ۽، کشار
 کہ خاک انت مئے زند،
 خاک انت مرک

یک دمانے کہ پہ عاقبتے نصیب انت
 مزدو بے مزدی، ۽،
 بے گناہ و گناہ، ۽،
 زہیں کوہ و بندو گر ان انت
 کارواں سرجناں انت

راہ یکے و ہر کس پہ راھے
 دل اگں قجہ جاھے،
 تہ ہر پار ساکی گناھے،

چے گناہ انت وچے انت ثواب
 دوزخ، ۽، آج تاں انکراں سارت کنت؟
 پہ من، ۽، جنت، ۽، غم، جتانت، عذاب

زند پہل انت صراط ۽ کہ هر پلو ۽
 مرک بر انزانی جھلا کی انت
 اے بے آسرس راہ کہ بے مسافر نہ انت
 بیت بیوانیس پٹ ۽ دل ۽ لسی
 کوہ و بند و اگاران ۽ دل موش کنت
 ما نہ گنداں کہ قبر انت گناہ
 ما نہ گنداں کہ نقش انت ثواب

کاراں کہ مئے کارواں سر جتان انت
 بکنداں اگی (گوں دل ۽ دید گاں)
 سنگ سنگ ۽ سر ۽
 گر گر ۽
 مئے میارانی بخاوری بے زبان انت
 کارواں سر جتان انت

گیر کاراں، پہ یک گوهرے قیمتی
 بڈ اتنت ما داں سی سال خون ۽ ننگاں

بیت حانی ۽ عمد ۽ امیری
 دنت مریدان ۽ غم باد گیری
 بے وی پہ ہبیلی ۽ کاڑاں
 کنت عرشی پر یان ۽ سیری
 کوچ قطار بنت دل نہ سرٹیت

بیت درمان مست، فقیری
”توت پاہو“ کہ بیت ”زندہ گوراں“
عاقبت تہ ہمیش انت پہ میری

من و داری پہ جو ریں جواب
چے گناہ بیت، چے بیت ثواب
واہگ اوں گیش بنت تہ گراں لذتے اچ گناہ
گناہ، اے لذت، نہ دوزح، نہ جنت
عاقبت۔۔۔ کندھے۔۔۔ کارواں سرجان انت

بے گناہ اول کہ پہ ثواب ء وار نہ بیت
لذتے نہیں کہ دلوں شیوار نہ بیت

یک غم ء بھکنڈگ نہ انت ہر درد ء دوا
ہر گنوک ء ساری سر ء سنگسار نہ بیت

نشہ کہ از گیشیت پرشیت جان ء بند بند
قدح ء سرچک ہر دل ء پاپار نہ بیت

گر بندیت چو کودک ء پہ ہر دستک ء
بچ دے ایمن واہگ ء ہیتار نہ بیت

گواڑنے بوتس بستوں حتی شار ء پلو ء
زند ہا بدواہ انت کہ بچ یار نہ بیت

واہگاں مل کہ نوں زمانہ کیگد طب انت
دشی ء زہر انت زہری ء آزار نہ بیت

ہر دو پرامنت ماہکانی بیت یا بدن
شیرکنیں واب ء تراگ ء غم گار نہ بیت

نہیں نیائے کہ سپہڑ = بے واہیں دل اوں
 پر سگیں ارمان ۽ بدل دیدار نہ بیت

چم اگاں سلطانیں کہت پہ ہر نمک ۽
 دل بلے مر ۽ منت انت آوار نہ بیت

اشکنہ ما ہم کہ عطا شات انت بے بلا
 یا بگنداں کہ دژستانی کار نہ بیت

سند و بند

بہارت ءِ مرچی پہ ہما نازی نہیں بانک پہ ہما پھل گدیں دابی
پہ ہما نینک و ہنی

بہارت ءِ مرچی پہ ہما حونی ءِ نام، منی ذکر میں دل ءِ حون
وتی دستاں کنت حنی

من کہ ہما سالونک کہ بے اسپ و قطاراں بہ بیت بے کورگ و زرشان
وتی چوڑا بکننت برز ءِ

تو کہ ہما بانورے کہ بے سرگوپ و سوتی وتی ملگوراں بہ رندی

صد بار دل ءِ منہل کنگ من ترا پر ساں کہ تو اے ٹک و جو کاں
تو اے جفتی نہیں دراں

کہ تو اے ٹس ءِ اے کیند ءِ

پچے پوشے ---

کم انت ہے قہر، ہے ناز

کناں کپ

دل ءِ را

رازاں دل ءِ ریچے کدی گوں من گوں کدی نیم شپاں

کدی ماہ ءِ گوں کدی گوں شینگیں نہیں استال ءِ قطاراں

تو نہ زانے کہ درانگا کدی بیت

۷۷ تونہ زانے تونہ زانے

کہ ہے شنگی میں استالی قطاران ء سہیلے بیت میان ء

بلے پہ بے سرو بے کردیں جہان ء

چے ایتے چے وفا یے من بدار میں

حکد من وت ء وت سڑیاں، تکلد من وت ء وت نازیاں
پہ نیم شپانی حی دجان، جھ دردیں دل ء آرام نہ بی

شپ شپ ء شپ ء استار کھوں، شپ ٹپیں وتی ارساں رچھاں
حوناکیں منی دامن بائیں، انگت اے شپ جھ بام نہ بی

آنیاد حتی یات آنت من ء، آچھلیں خندگ پھلیں گپ
انگت پرے زرد ء آسی پھل، جھ پاساں منٹام نہ بی

ہر کد کہ غمانی پلک من ء، یاتانی جھکاں جھسکیناں
من یات کناں بالیں نہجاں جھ جاہ کہ پر آہاں دام نہ بی

اومیت ء سکینانی پنتا پہ زند ء زہتیں پیگواراں
اوشاد اے درد ء دراجیں شپ جھ توام نہ بی جھ توام نہ بی

دل ء ہر آڑگیں شپ ء کد بیان
اگن شادہ نہ بیتیں ء غمے بی

من لوب تو اے حتی زپتیں زہیراں
اے کنکھیں کوڑ و ء یک محرمے بی

نیاں من چچ گنوک ءے شپتال ءے
چ راز ء ر بچگ ء بنی آدمے بی

نباں دم تو سن اے زند ء کدی ہم
اگاں اے گٹ کاران ء شے بی

زرگرد

من نہ زاناں کہ کئے انت جولان ء
من نہ زاناں

آپ زمزل ء نہ سوچیت نہ کدی نپت ء آس
نودھج بھبر ء آوار نہ کنت
موج ء یک بر مش ء ”مہ کہن“ کدی تارجتگ؟
موج سرگوات، سمین ء پہ اپو کی لیکیت
کدی روج ء شہنے ء کدی شب روج ء را
کدی سرگواز کتگ

من نہ زاناں کہ کئے انت جولان ء

زندیک شاہ زرے
کہ تریشک ء راجہ ماہکن جنایت و پمایت، وتی آدیگ ء
چو سمین ء سررند، گلگیں، ملگوراں سمایت و سکا لیکیت

کالک پہ کالک
من نہ زاناں کہ کئے انت جولان ء
دل پد روت
کہ بیت زند ء ہے شاہ زرے

یک سفرء

برات چہ برات جتا
 چو جدر مات جتا
 ذات چہ ذات جتا
 چاکر گوہرام انت
 وت وت ء پر ام انت
 من نہ زاناں کہ کئے انت جولان ء
 چیا در بند کتت
 تنگویں پہچان ء...
 کہیں ماتان ء
 من نہ زاناں کہ کے ء انت جولان ء

انگرے بیت آپ انت، ترونکے گواریت، آپ انت
ہما سو شامیاں ہر شے کہ جڑ شکیت، آپ انت

آس دوزخ نہ انت پن کہ جز ہنتوں براز
ما محرم کہ کشاران ء ہار بیت، آپ انت

برہنگی، گزند، ہوس، پرورش، طلب، چلک، خون
زرد ء دیرانی ء نپتے کہ نہ گواصیت، آپ انت

ماکہ حوں زرت پہ یک شھے ما حنی دست
شل ء قدح ء ہما کہ شماریت، آپ انت

شپ پہ ہمرائی کہ استال ہتم بیت، گران انت
روح ہر چوں کہ زمین ء رابوچیت، آپ انت

داغ پہ چاکری پراک ء عمدانی زبان
دل کہ چوسک کدی آس ترکیت، آپ انت

بومیا انت خیالانی ما دش ملک ا
کندی ء اوست ء کہ ہر منزل ء کاریت، آپ انت

وحد ء شہ کور ء عطا در چکے ء ہاہوٹ ء نصیب
 ہور جلیت آپ انت ہار بہ ملیت ، آپ انت

شک

منو امنی ارساں مہ چار
ہچکنڈگ ۽ پھلانی شپ نمباں شہ دید و کاں

اے ساہ کہ چو کوسی
امیت ۽ وشبوہیں دن ۽ زند ۽ سمین ۽ پہ زری
مرچی من سک شات و گل اوں
آسیگیں زرد ۽ زہل اوں
موتکانی ہالو میں دل اوں

اے نادراہیں گندل کہ شش ماہ انت
درداں نالاہگائیں
اے ناطہیں ”سرجہ“ تھی آبریشمی ملکور ۽
میداں پالاہگائیں
اے ہر شتگن شہشگ
عببانی طبیبی ۽ نشان
اے چٹ اے تائیت
تھی ماس ۽ ہلاہوشی
تھی پس ۽ فقیری بیوسی
نقش انت کل تازند
قبرس غیرت ۽ ”شک“ ۽ سرا

منو امنی ارساں مچار
 منو ا بگند 'سکندن' اے بے بہائیں ساعت ء
 چوں شرو زیبا بوتگے؟
 سکندن ء توئے 'منوں' حتی لچ ء واہندان
 بے

سکندن ء اے بے بہائیں ساعت ء
 حتی حک و بے او مانیں رک
 زردیں اتارک

آخر شب ء مکانی ڈول ء حتی دروشم
 حتی چمانی بے وانکیں خمار
 پہ زند ء 'ستاگ' دیاں
 حتی بے و سیں حکلیں زبان ء
 چو منی نام انت 'منی مہرانت
 منی دانک انت
 کہ زندوں بیت دو زند

منو امنی ارساں مچار
 منو امر و چہی تو و من 'حتی لچ و غیرت ء خدا
 اے اولس و ابر - شمائی فقیری ساعت ء
 اے بان و ماژیک ء غریبی کترہ ء
 اے کترہ ء کہ زرو کھدار ء گردناکی شکون انت
 بے وس انت
 چوں؟ گنگ و حیراناں'

مہرء "ملکھوت کوشیں"
وسء

منواتی مہرء سد کہ
تھی حدوک ۽ ندرہاں
بلے اے دل آزر دیں و دار ۽ رنج
اے زرد آزیگی
سکندن ۽ گرانیں دماں
تکھ بچکان ترا
تھی لج و غیرت ۽ خدا
یا سنء

س سد کوں "اچ تو" و تی مہرء ابد مانیں وسء
بلے تکھ منی منوا اے ارواہانی گند و کیس
بشانیت جان و جون ۽ ماں جسء

من ءَ چہ بیوسیں دل او دل ءَ چہ واراں من
خدا اے داتگیں زند ءَ بیر کہ گاراں من

کج انت مہر و فاء اے اگدہ دار کج انت
کہ عمر گوستہ بے انگہ راجاراں من

منی گناہ ہمیش انت کہ ہج گناہوں نیست
منی میار ہمیش انت کہ بے میاراں من

س مرتگاں کہ مناوشی ءَ غم ءَ کشتہ
چہ چلگیں ہم ءَ مسہتگیں کشاراں من

سمین و ہدے ءَ بالاں چہ کیت نیم شپاں
خدا ءَ ساہگ ءَ چو تہتگیں لواراں من

عطا چہ جنت ءَ چہ دین بیت چہ دنیا
منی ثواب گناہ انت گناہگاراں من

کجے ماہکاں ، کجا کلکشاں ، نہ دل انت ادا ، نہ بدن تھی !!
کدی عمدے ات کدی عمرے ات نوں من اوں ہمانہ بدن تھی

منی ڈیھ ، غم چو غم ، اہم ادا ، درفش درفش انت چلگ ،
اے تماری ، نہ شہاز تہ ، من کجا کجا ، نہ بدن تھی

دگہ ودے ات ، دگہ پاسے ات ، کہ وفاء آپ پہ تاس کے ات
نوں بہا کہ خون پہ ارس کے انت نہ رسیت وفانہ بدن تھی

چشیں قہر گر نچیں زمانگ ، تو نہ بوج ، مہرگیں دانگ ،
ادا تراول انت نہ جگر منی ، ادا کہہا نہ بدن تھی

ادا وست و آس دوئیں جس انت ادا بام چے؟ ادا شپ چے انت
کہ نہ منتہ کس کے پہ محرمی نہ تھی عطا ، نہ بدن تھی !!

گوانزگی موجانی زری آدینک

اے گوانزگی موجانی زری آدینک ء
تھی بالاد ء خیال
منی زرد ء شوہاز

اے سگریہ آپ ء چہو کیس مہکان
تھی دوش ملکی راز

”شپ چہ تھی مہراں شکیست“
مباہ

تھی پیشانی ء ماہیں مستاگ
تھی زیبائی منی درانگاز
تھی گندوک ء زرد کیس کلکش
کنگر ء جہ متدانی سر کشت و چارنت ترا
بیاپہ گرمیں امباز
ہماوش نیادی ء پھل
کہ زرانت اچ تھی رکانی گلاب
نیں کجانت کہ توئے وت پہ مجاز
تھی جتائی ء اے زمزل پر شست
بلے اے آہنی بندی جاہ ء
تھی دوش رنگی ء بر مش

مچ تمارو ديم مبات
چو که زنگ آهن ء سوچیت

سر پیت کد تھی ورنائی ء سحر ء پھل
چو دامن انت، منی عمر ء ہم دداریں کل

چو نود بیت تھی مہر نگی ء تجیں اومان
چو ارس، دوائے منی واحگانی ذکرین هل

من چوں کناں منی نمبادی ء بہاگران انت
اے نہادی ء اگ ارزانی ء ریت گرانمل

پے بے وی دی نہ سھڑیت منی حدوک ء وس
گجا ترھیت تھی شہدیں ترانگ ء تھنبل

بدنت داغ پے ہر حب، چو من ء شاہ ء
حدا کمنت پے، گچ چاکر ء چشیں حائل

عطا بہشت وفانت کہ دوزہ انت دگ ء
اے زندگام پے گام انگرانی گرین چل

گہیں گلزمین سلام

سلام پر تو کہیں گلزمیں سلام سلام
سلام پر تو مئے دنیا ء دین سلام سلام

سلام پر حتی مسکین ڈگار و سرگیں کوہا
سلام پر حتی نیلیں تیا ب و شیشگیں جوا
سلام ڈن و دمک پل دریں سلام سلام

سلام پر حتی روچ ء کہ برمش درشانی
سلام پر حتی استار روکیں مرکانی
سلام پر حتی شب سرگیں سلام سلام

سلام پر حتی مر ء زباد بوئیں بام
سلام پر حتی حب ء بہار گاہیں شام
سلام پر حتی دشیں سمیں سلام سلام

سلام پر حتی حب و حدوک مر و میار
سلام درد ء دوا دست گیردورگ وار
سلام شادہ ء پل سرچنگیں سلام سلام

سلام پر تو کہیں گلزمیں سلام سلام
سلام پر تو مئے دنیا ء دس سلام سلام

نوکیں بیرک

بیرکے پرشت
 ڈہت ڈہت منی
 منی عمد یکیں ودارء ماڑیگ
 چوڑ برزاد، تھی
 تو گلء بالے کہ آزاد توے
 ہلکہ آباد توے
 نوکیں رہ بندے، تو جار جتگ
 نوں دگہ حاکیئے سر کشیت
 ہنچس یک حاکیئے بیت
 --- بکنت ماہ و شپانء او بند
 روچء پدیا تک ہجنت
 ایردستانء بدنت بندگی
 گرنگی، ستہ دلی، خاک سری
 ہنچس یک حاکیئے

چوڑ بہر زاد بے چم جہلء
 --- کور، تھامور، لگور
 وت دلء "آساں چہ مندے" تو
 کہ زمیں ننداں گوٹے مور و سلور
 چو کہ دنیا، توے بس توے

ہر کسی کس توے
 جی منی کہنکیں دنیا ا سٹی قولیگاں من
 منی کوہ انت کلات
 گونڈلیں تیر، منی بیچ
 ----- چو اسپر منی برات
 و اب جاگاہ، تلار
 سنگ سر جاہ منی
 تل سبزیں منی میراث
 ----- منی مل ء و تاس

پہ در آمد اے زمین انگر و آس
 بروتی نوکیں جہان ء گوں و تی حاکی ء
 و تی بالاد، و تی چوڑ، و تی واجہی ء
 ماہ و استال و شپاں
 کلکشان و روچاں

منی آجوتی ء اوست ء رابرے ؟ ا
 منی دوست ء رابرے ؟ ا
 اوست آجوتی ء ہمراہ منی
 منی اومیت ء دوار ء تویرے ؟ ا
 ہش میار ء تویرے
 اے میار انت سر و ساہ منی، براہ منی
 من ء بس انت اے غلامی کہ منی جندے گنت

منی دنیا، منی دنیا کہ منی زندے گنت

گشتانک دے ، گفتار و گالاں باز کن
من مرتگوں مہر ء شد تو واز کن

من چو تھی عمد ء کلات ء ہشتگوں
گلے بجن یا بیا من ء امباز کن

من جمرانی ماہکان ء نیت اوں ا
دے قدح ء درد ء سرور ء ساز کن

من گارے بیگوازیں زند ء اندر ء
تو اچ وت ء باری من ء شہباز کن

چہ اے دل ء جملانکی ء چکاسگ
بیا شاعر ء موجیں خیالاں گواز

توزانگ ء مروارداں لوٹے عطا
دریا میں زند ء یک برے آباز کن

میران زندہ و اب

(میر، نیز، نجوم، نام، ء)

دور سرس ڈیسہ، ء، چہ متدے تو
 راج، ء، چ سکی، ء، مہہ گندے تو
 زندگیں مرچی بے تو، بے زنداں
 زندگیں مردگانی زندے تو
 برات کوشی، ء، قہرس ویران، ء
 مہر، ء، لاشار توے، رندے تو
 چو آدیگ، ڈیسہ، ء، پٹ پرنٹ
 دور نندے او دور گندے تو
 تھی ہمراہ، استمان، ہارین ۱۱
 ظلم، ء، زمزل، ء، بہ سندے تو
 گہریت، چوں تھی جتائی، ء، دل
 مئے کلیں واہگانی جندے تو

راست منزل پداگسو کہتگ
 حق کہ راہ گار کر تک ما ۱
 اچ و تی کم بزانتی، ء، جرم، ء
 بار بے باورانی زر تک ما ۱
 مار تک کچل، ء، راما۔۔ شکل ۱
 داہ تر یاق مار مر تک تا

لکھی میں ساہ ماکتگ ایر جھگ
ماگل و بال باج بر تک ما

وائے کو نجانی سستگیں ٹولی
گیر کائنت تھی شیر کنیں بولی
گو انزگی دعاء پل گدیں ورتا
عاقبت بخش مادر ۶ لولی

قریں امبروز ۶ سستگیں او میت
زہرس بدواہنت پہ ترا قولی
تومنی اوست ۶ ننگریں میران
منی روچانی ہسگ ۶ سولی

گلزمین انت پد اتوار ترا
جی ۱ منی مر ۶ سر پچا ترا
چم چیر گج پہ تھی راہ ۶
دامن انت دل پہ تھی سرو ساہ ۶
مات اے لکھی میں زہیر یگ انت
اچ تھی رفتن ۶ پرسیگ انت
بنگو میں برات او تنگوں ہجھگ
تھی ودار یگ دروہی ۶ بند یگ
سبزگیں تل و سرمہ بندیں کوہ
تھی راہ چار شیکیں شجو ۱

مک ء را مک گمش ، جور ء آسمی نہ گشت
چراغ ء شہکدگ ء روج ء حاکی نہ گشت

کدی بلیت منی آجوی ء دل ء دریا ۱۱
اے موج ء آہری ء ماہ ء دروری نہ گشت

دل ء دو بہر بکنت ، آپشیت و داغ بدنت
چشیں طلب گشیں عمد ء را چاکری نہ گشت

ہتم و دار اے چلگ گوزیت پہ اوست ، بے
ہتم پہ چلگ ء ہمدار بیت کدی نہ گشت

ما دل نہ دش ، ہرافارگ ء رایکنت "زانت"
دل ء تیرکہ ء ہرچی گشت ردی نہ گشت

گشت ہے کہ ہر عمد ء را گون بالاچ ئے
ہا کہ دشمن ء بدواہی ء بدی نہ گشت

عطا بجزم کہ دنیا ء دین ء سوداگر
فقیر ء پیر گشت ، شاعر ء ولی نہ گشت

گلستانِ سہیں گیوار گئے
ماہاں شنگتھی شار گئے

منا دنیائے گھیت دیوانگ
تو گنوکے کہ من ء سار گئے

تو نہ دہستہ منی ارس ء بچکند
کہ دل ء زہل ء افار گئے

آس کہتہ مرو زرد ء زاناں
روٹی ء دل ء انکار گئے

من ء شھادی چگرد ء چو سچگ ہم برازی
تو کہ مراں وتی پمن بکن۔ ء ماہنازی

چو خدا گنجیں پہ بنی آدم ء سند و بند ء
است کے کہ دل ء پر شگس بنداں سازی

روٹی گوں تھی حوں ترس انارکان چہمی
بام کنت گوں تھی رکانی گلاباں گوازی

تھی آبریشی ملگور ء ہمینی ساہگ ا
منی تبد آزیں زرد ء را کدی امبازی

شر درائے اونصیب ء منی فیروزی کیں سبز
باز کریمک ماں جھان ء تو من ء شوہازی

ہشت کدی گورگیں کانی تا ہم اے شاد
ہنت وسوجاں کہ میستانی تا دنت وازی

نہ ' آ ماہکان ' نہ اے بام ۽ راہ گداری ۽
دل ۽ روئینہا من ۽ ستہ روچ ۽ تماری ۽

منی دیم پہ دیگی ۽ ' ظاہر انت او ' درا نہ بیت
منا چون گوں وت ۽ نزتہ تہی گاری ۽

کدی جمل بیت چو زمین ' برز چو آسمان
کدے زندمان انت ' آپ و آس ۽ ہواری ۽

نہ رضا اوں کہ زہیت دوزہ کئے ' پہ گلانیگ ۽
نہ قبول جنت ۽ در ' پہ منت و زاری ۽

دل ۽ جنگل انت ' ادا ' راہ شون نہ رہ رسان
ادا منزل انت پہ ہما کہ پچد ' ساری ۽

من ۽ کئے گھیت کہ اے شب ترہیت و سحر بیت
من کئے ۽ گھٹاں ' من ۽ کشتہ کے ' پہ ' وداری ۽

تو آ "معنا ساز" کہ عا قبت ۽ وتی گئے
من ۽ شاد اج تو جتا کھگ تہی یاری ۽

صوت

او روج ' او روج
بیا غم جتیں شپاں ' سوچ

ماہے نہ ماہکانے
دردانی پاپانے
بے تو ' اے زندگی پوج

یا تانی رگام بے جس
یا تانی تام بے جس
عمدانی عاقبت موج

ہیتہ کدی نہ بیت انت
میگ و تھی جتائی

ہیتہ کدی نہ بیت انت

من شپ چو سیاہ تھاریں
تو ماہ ۽ ماہکائی
من گرمیں روج ۽ برمشاں
تو روج ۽ روشنائی

ہیتہ کدی نہ بیت انت

تو زند ۽ باگ ۽ پل ۽
من پل ۽ رنگ و وشبو
تو چوکہ زلف ۽ مہلب
من مہرانی سیاہی

ہیتہ کدی نہ بیت انت

تو مہر ۽ جان و ساہ ساہ
من جان و ساہاں مہر ۽
تو بے مانا نہ مانے
من بے ترا جتائی

ہیتہ کدی نہ بیت انت

ہیمار، ہیمار کاڑانی نام ء
 کاڑانی دروہی، دروہی مدام ء
 بے وفایاں، اچ ما جتایاں
 ہیمار، ہیمار کاڑانی نام ء
 کیفانی نیم شپ، ہشتی ہشتی
 مچی نہیں دروہی، ہشتی ہشتی
 کیفانی بنو شاں، شام شام
 زرد ء، پشیں گپ، ہشتی ہشتی
 ہیمار، ہیمار کاڑانی نام ء

دل شادہاں سر، اندوہ ماری
 محشرچے بیت، مرک ء چے ساری
 کئے زانت کدی کیت، مے زور ء باری
 کد نود شزاں، کد ہور گواری
 ہیمار، ہیمار کاڑانی نام ء

موجیں حیاں چے درین و سجاں
 وش لوزیں طوطی، وش بالیں نہجاں
 پامجلیں کہ مہر نہ رنجی
 ماچہ جھان ء، چچہ برنجان
 ہیمار، ہیمار کاڑانی نام ء

او، پرورش دلاں ، بگش کہ شمشگان
مہ گندہ داکیں دامن ء
بگش کہ قدح ہرشتگان ---

منوکیں ما، جہان ء کیف قدحاں
نزر تاں پر حتی خماریں دیدگاں
بگش کہ قدح ہرشتگان ---

زروکیں ما، پہ وشنائیں ماہکان
ہگندی دل گدی تماریں جہراں
بگش کہ قدح ہرشتگان ---

پروکیں ما، پہ زلف و رنگ دروشم ء
کج انت دانگی دمان و ساعماں
بگش کہ قدح ہرشتگان ---

شک کن مہراں شفا رہتا
شاک دے دیدگاں خمار نیاں

یک من دیک تھی بات ۽ قدیل
منو پہ ازند ۽ شپاں تمار نیاں

مچ نہ جتیں پہ دارا و درماں
زہر پرچے من ۽ نہ چار نیاں

من گنواں من ۽ گنواں بس
دور کئے مردماں اے ساریاں

اے کہ دیتے آئی ۽ گنداں
بل وئی قسمت ۽ شمار نیاں

بیا بیا او خماری - اللہ ترا بیماری
مانشتگان چہراں دردوں دل ء داراں

بیا . بیا او خماری

کے تھی حال ء نداں
نہ روج و شپ نہ ماہکاں
س بقراواں - زہیر و زاراں

بیا بیا او خماری

یا تانی شپ بیوار کنت
تہنائیں زند ء گار کنت
اے ماہکائی آج دلانی

بیا بیا او خماری

کثیت اکہ موجیں صبا
کاری پدا تھی ترانگ ء
تھی جتائی دل ء تباہی

بیا بیا او خماری

او چراغ پلانی
بانک ءِ املانی

دل گنوک حتی عشق ءِ
نوں مں کپنگوں کشک ءِ
شام بوئے پلانی

او چراغ پلانی

گار کنت حتی زیبائی
دار کنت حتی ورتائی
بندیاں حتی حلانی

او چراغ پلانی

ناز پہ حتی بھکندگ
نیم بھی ءِ گندگ
ملکانی شملانی

او چراغ پلانی

۱۲۱

صفت

دستانہ و شعراں گوشان ، بندان ترا صوت و صفت
 چہ بیت دگہ پہ تھی درائے شاعرانی مال و مت

امتاں پہ حکامیں مراد، رفتاں پہ نا کائیں دل وے
 بیت اے جہاں یا آجہاں پہ ماتہ یک انت عاقبت

بے گندگ ء چاراں ترا۔ بے مارگ ء ماراں ترا
 ایش انت منی زرد ء وفا ایش انت منی مہرانی پت

سبز انت کہ تھی انت گل زمیں خاک تھی انت گل زمیں
 آس کہت کہ ہور بیت، زانے وتی کاران ء وت

چے انت زمیں چے زماں چے ماہ روج و کلکشاں
 شات ات کہ چہ تھی قدرتاں تہ زندگ ات دیوانگ ات

ہما سنیگا : تھی مہر ء دریا
تھی رحمت کہ چو شہر ء دریا

تآنکہ تھی مہر ء مہبت نودی شل
اے زمانہ چو زہریں دریا

اے منی کڈک ء دیپان توے
ترنے انت دشمن ء قہریں دریا

شاد ء ہراہ تھی مہر ء جوئیں
شد بی ہمنا زہریں دریا

چاپ بند

مست تو کلی

☆ اے آزمان، اے زمین وزماں تمار تمار
 دو دیدگ انت وگٹے ماھے کنجے ء درقشی
 اے ماہ و مست، او دیدگ مٹھاں کجے کمی؟
 جہان کراہے بس نہ کنت توار توار

☆ تہنی نودان ء حوالاں گیر
کہ تہی مہرانی جواب آحد
سک حدوتاکیں زحم جنیں نقا
”چوڑ منی برزائیں تہی ہجتہ“

عطا شاد

سنگانی سر (تربت) ء رست ء شاعر بوت۔ زند ء پنجاہ ء
ہشت سالانی نہیں گیریں روچئے بیگاہ کنگ انت۔
عطا شاد بے سر ء پادیں شاعری، آزاد شاعری، بے معنی نہیں
شاعری ء مجرم انت بلے نوں گوش انت کہ عطا ہم شاعرے۔
شاعرے یا شاعرے نہ انت، ایٹی ء جواب چہ عطا ء اے
کتاب ء ریت یا ایٹی ء پوء بے ریائیں وحد بدنت کہ چہ
ہر کس ء زانت کار ترانت۔